

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

מערכת החינוך בישראל בראייה השוואתית בינלאומית על-פי Education at a Glance (EAG) 2017

מינהל כלכלה ותקציבים
אגף א' כלכלה וסטטיסטיקה

12 בספטמבר 2017

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

נתוני תמ"ג לנפש ב-PPP בין 2012 ל-2015 במדינות ההשוואה

שיעור השינוי בשנה האחרונה	שיעור השינוי בין 2015 ל-2012	תמ"ג ל נפש ב-PPP			מדינה
		2015	2014	2012	
8.4%	17.9%	36,912	34,040	31,296	ישראל
7.3%	13.4%	41,991	39,134	37,014	OECD
4.9%	5.1%	37,148	35,423	35,334	איטליה
3.1%	13.1%	56,448	54,765	49,895	ארה"ב
3.8%	13.0%	48,288	46,515	42,730	גרמניה
6.6%	12.9%	49,186	46,129	43,564	דנמרק
5.1%	12.4%	31,975	30,416	28,455	סלובניה
5.6%	16.3%	29,921	28,341	25,725	סלובקיה
3.2%	5.9%	34,695	33,603	32,775	ספרד
3.3%	9.0%	29,646	28,687	27,204	פורטוגל
3.8%	5.3%	42,335	40,770	40,209	פינלנד
8.1%	17.7%	33,768	31,224	28,679	צ'כיה
3.8%	9.9%	41,060	39,556	37,347	צרפת
2.7%	7.1%	34,300	33,395	32,022	קוריאה

שיעור הסטודנטים ובני 0-25 מתוך כלל האוכלוסייה ב-2015

שיעור הלומדים מתוך בני 0-25	שיעור הצעירים (בני 0-25)	שיעור הלומדים מכלל האוכלוסייה		מדינה
		תלמידים בני 6-18	סה"כ הסטודנטים בכל הגילאים	
70.4%	43.3%	20.5%	32.8%	ישראל
73.2%	29.6%	14.5%	23.6%	OECD
72.4%	23.6%	11.7%	18.0%	איטליה
67.3%	32.9%	16.1%	24.6%	ארה"ב
79.6%	23.8%	11.7%	20.6%	גרמניה
85.1%	29.9%	15.1%	28.8%	דנמרק
80.5%	24.6%	11.8%	20.8%	סלובניה
65.6%	27.5%	12.3%	19.0%	סלובקיה
79.6%	24.8%	12.4%	21.9%	ספרד
73.6%	25.0%	13.1%	19.8%	פורטוגל
76.7%	28.2%	13.9%	26.8%	פינלנד
	25.5%		20.3%	צ'כיה
73.8%	30.4%	15.6%	23.0%	צרפת
	22.5%		8.9%	קוריאה

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שכר

רמת שכר המורים בישראל נמוכה מהשכר הממוצע במדינות
ה-OECD.

משרד החינוך

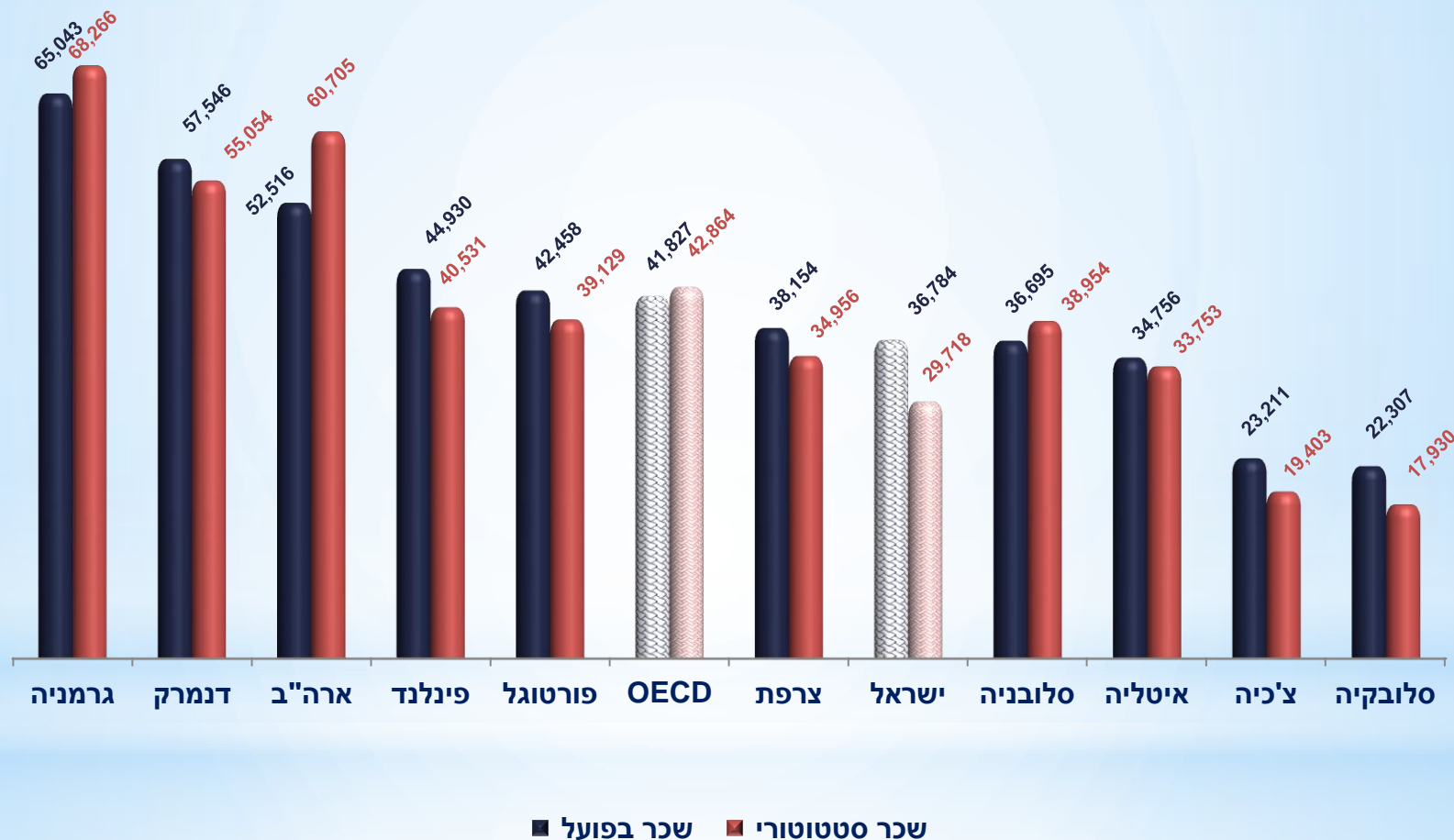
מינהל כלכלה ותקציבים

שכר שנתי של מורים במשרה מלאה בעלי 15 שנות ותק, הכשרה טיפיקאלית במונחי PPP בבת-ספר ציבוריים (2015)

מדינה	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה
ישראל	32,916	29,718	32,509	27,036
OECD	39,227	42,864	44,623	46,631
שיעור השכר בישראל ביחס ל-OECD	84%	69%	73%	58%
איטליה	33,753	33,753	36,777	37,807
ארה"ב	59,541	60,705	62,369	61,327
גרמניה	-	68,266	74,078	78,579
דנמרק	47,601	55,054	55,999	60,956
סלובניה	37,515	38,954	38,954	38,954
סלובקיה	13,108	17,930	17,930	17,930
ספרד	43,304	43,304	48,336	48,336
פורטוגל	39,129	39,129	39,129	39,129
פינלנד	31,492	40,531	43,774	47,252
צ'כיה	17,903	19,403	19,403	19,403
צרפת	34,956	34,956	37,638	37,930
קוריאה	49,596	49,596	49,655	48,947

רמת שכר המורים בישראל נעה בין 58%-84% מהשכר הממוצע במדינות ה-OECD.

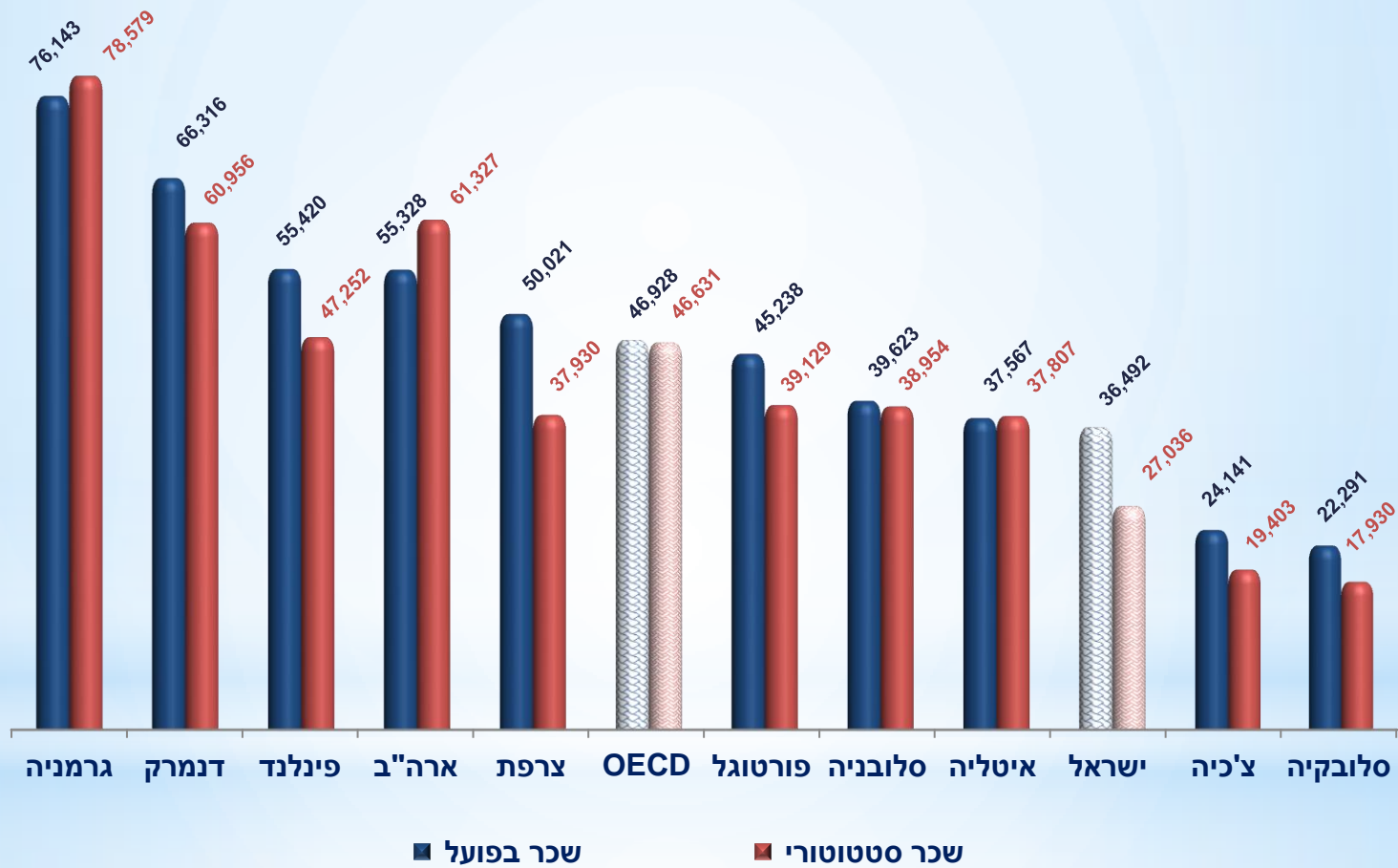
שכר מורים סטטוטורי (הכשרה טיפיקאלית, 15 שנות ותק) ושכר בפועל בחינוך היסודי ב-2015

שכר מורים סטטוטורי (הכשרה טיפיקאלית, 15 שנות ותק) ושכר בפועל בחטיבות הביניים ב-2015

שכר מורים סטטוטורי (הכשרה טיפיקאלית, 15 שנות ותק) ושכר בפועל בחטיבה העליונה ב-2015

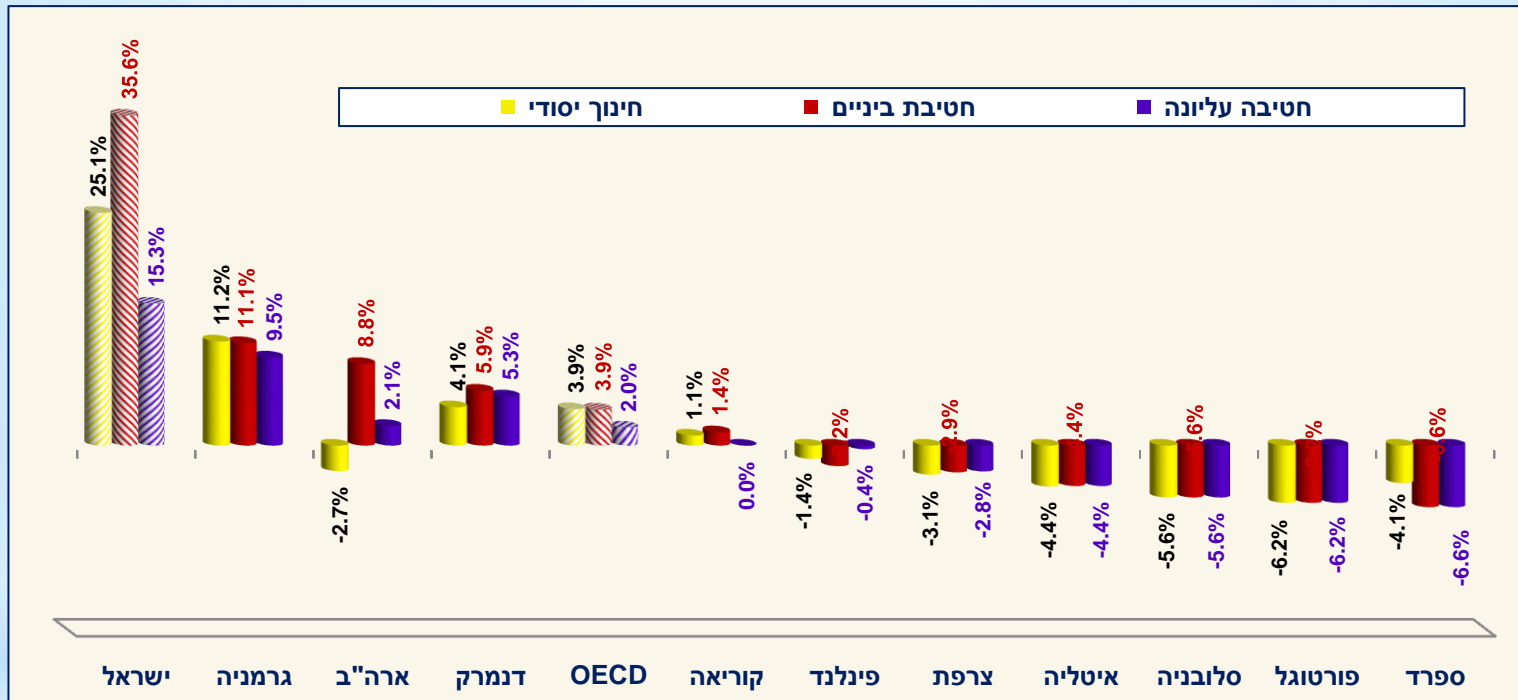

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

השינוי בשכר מורה בעל 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית ביו השנים 2007-2015 במחירי PPP לפי שלב חינוך

- בישראל, השינוי בשכר המורה (משרה מלאה) בחינוך היסודי ובחט"ב, בעל 15 שנות ותק והכשרה מינימלית, גבוה ביחס לשינוי בשכר המורה במדינות השוואה ובמוצע ה-OECD.
- בשכר המורים בחט"ב נרשמת עלייה של כ-36% לעומת 4% במוצע ה-OECD (מקום ראשון ב-OECD)
- משנת 2007 שכר המורים ביסודי עלה בכ-25% לעומת 4% במוצע ה-OECD (מקום שני ב-OECD אחרי לוקסמבורג)

השפעת הרפורמות על שכר המורים

- ✓ הרפורמות בחינוך באות לידי ביטוי בדו"ח EAG 2017 המציג התקדמות שכר המורים בעשור האחרון.
- ✓ נתונים אלו מביאים לידי ביטוי את עליית השכר בגין יישום הרפורמות: רוב מוחלט של עובדי הוראה בחינוך הקדם יסודי, בחינוך היסודי ובחט"ב מועסקים בתנאי אופק חדש.
- ✓ בשקלול חישוב כלל משרות המורים בחטיבה העליונה, 41% נכללו ברפורמת עוז לתמורה.

יחס שכר בפועל* ושכר מורה בעל 15 שנות ותק לבין השכר הממוצע של בעלי השכלה שלישונית בגילאי 25-64 במשק ב-2015

מדינה	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה
ישראל - שכר בפועל *	0.88	0.89	0.97	0.88
דירוג ישראל במדד זה ביחס למדינות ה-OECD	5 מתוך 24 מדינות	9 מתוך 28 מדינות	7 מתוך 28 מדינות	17 מתוך 28 מדינות
ישראל - שכר המורים המועסקים בתנאי הרפורמות בלבד**	0.89	0.89	0.99	1.04
ישראל - שכר סטטוטורי, 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית	0.79	0.72	0.79	0.65
OECD	0.78	0.85	0.88	0.94
איטליה	0.68	0.68	0.67	0.73
ארה"ב	0.63	0.65	0.66	0.68
גרמניה	-	0.90	0.98	1.06
דנמרק	0.72	0.88	0.89	1.01
סלובניה	0.63	0.87	0.89	0.94
סלובקיה	0.46	0.62	0.62	0.62
פורטוגל	1.46	1.33	1.30	1.42
פינלנד	0.67	0.91	1.00	1.12
צ'כיה	0.50	0.58	0.58	0.61
צרפת	0.80	0.79	0.92	1.03

* השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים, הן המועסקים בתנאי הרפורמות והן המורים המועסקים במתכונת הישנה.
 ** השכר ברפורמות הינו הממוצע בפועל של המורים שנכנסו לאופק חדש/ עוז לתמורה בלבד. משרה מלאה FTE – 90% משרה מלאה לפי הגדרות ה-OECD.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שכר המורים לעומת שכר בעלי השכלה שלישונית במשה הישראלי – יתרון יחס!

השוואת מערכת השכר בכל מדינה מתארת את כוח הקנייה של המורים ביחס לזה של העובדים בעלי השכלה שלישונית באותה מדינה. *

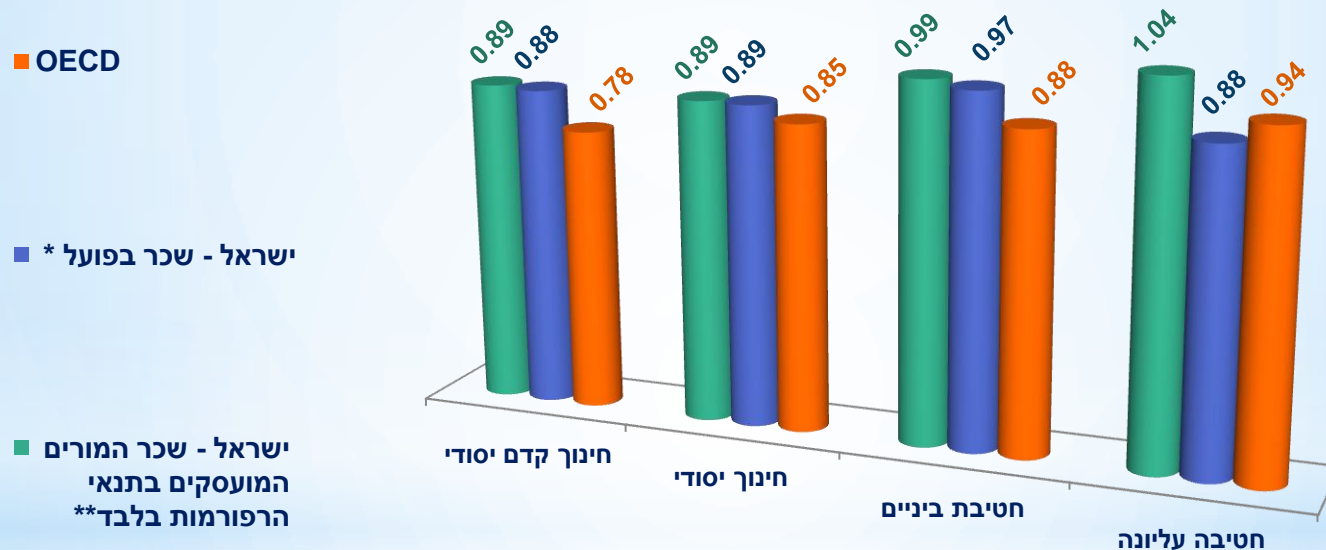
בישראל, בשנת 2015 שכר המורים בפועל ביחס לבעלי השכלה שלישונית בחט"ע נמוך לזה של ממוצע ה-OECD (בטרם יישום מלא של רפורמת עוז לתמורה). בכל שלבי החינוך האחרים, יחס זה גבוה יותר בישראל. *

בהשוואה זו עולה כי מורה המועסק בתנאי הרפורמה עוז לתמורה בחט"ע מרוויח יותר מעמיתו במשק בעל השכלה שלישונית בישראל. *

מורה באופק חדש ביסודי מרוויח 89% בממוצע מעמיתו במשק בעל השכלה שלישונית. מורה בחט"ב מקבל שכר דומה. *

יחס שכר בפועל לבין השכר הממוצע של בעלי השכלה שלישונית בגילאי 25-64 במשה (2015)

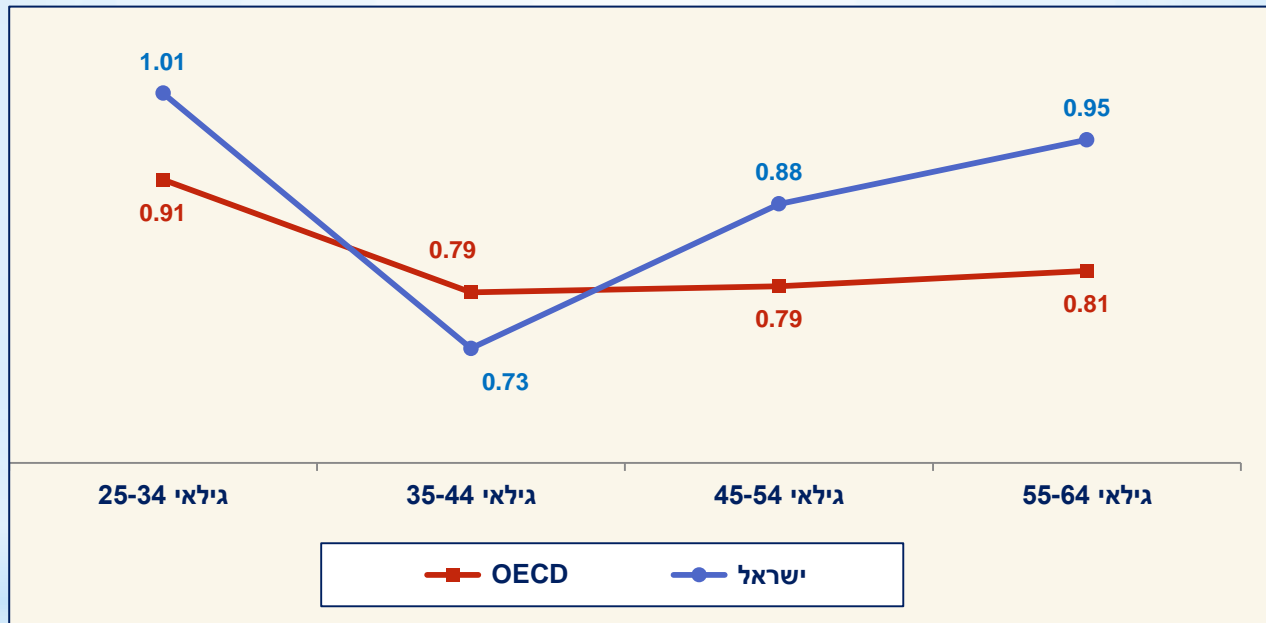

* השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים, הן המועסקים בתנאי הרפורמות והן המורים המועסקים במתכונת הישנה.

** השכר ברפורמות הינו הממוצע בפועל של המורים שנכנסו לאופק חדש/ עוז לתמורה בלבד. משרה מלאה FTE - 90% משרה מלאה לפי הגדרות ה-OECD.

יחס השתכרות מורה ביסודי לעומת עמיתו במשק (2015) לפי קבוצות גיל

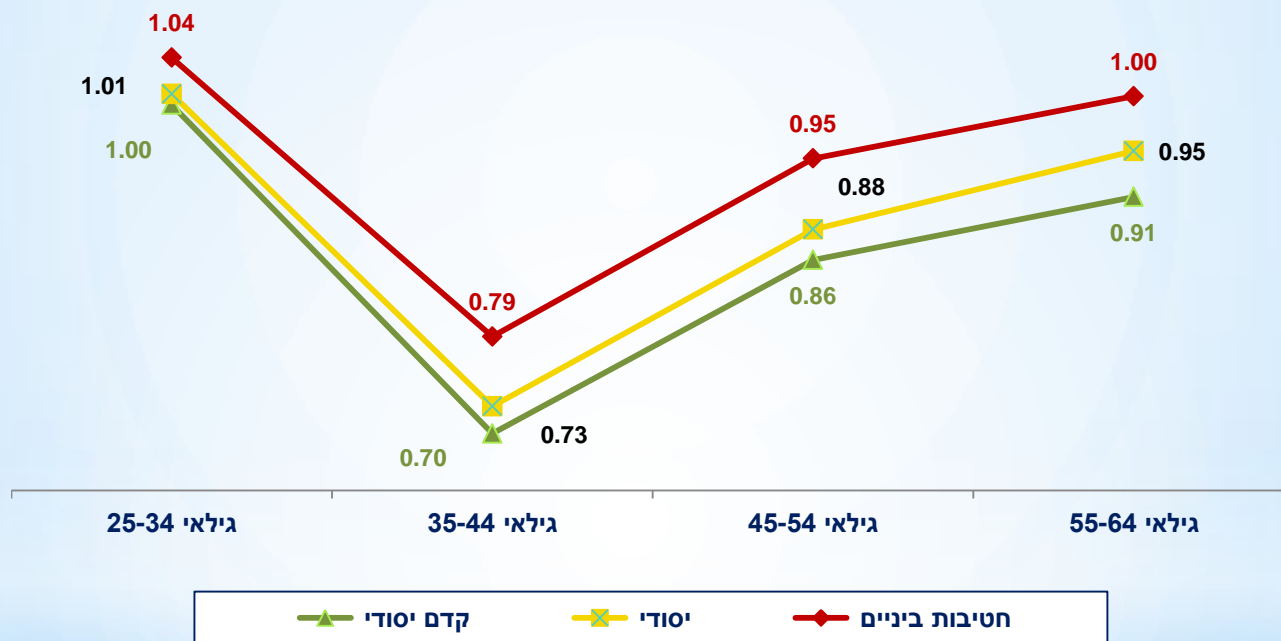
- בישראל יחס השכר בין מורים לחבריהם במשק נשמר בשתי קבוצות הגיל של הצעירים והמבוגרים.
- מורים מבוגרים (55-64) מתוגמלים ב-OECD פחות לעומת בני גילם במדינה מאשר הצעירים (25-34). כלומר, שכר המורים לפי ממוצע מדינות ה-OECD, צומח בקצב נמוך יותר ולכן נשחק באופן יחסי.

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

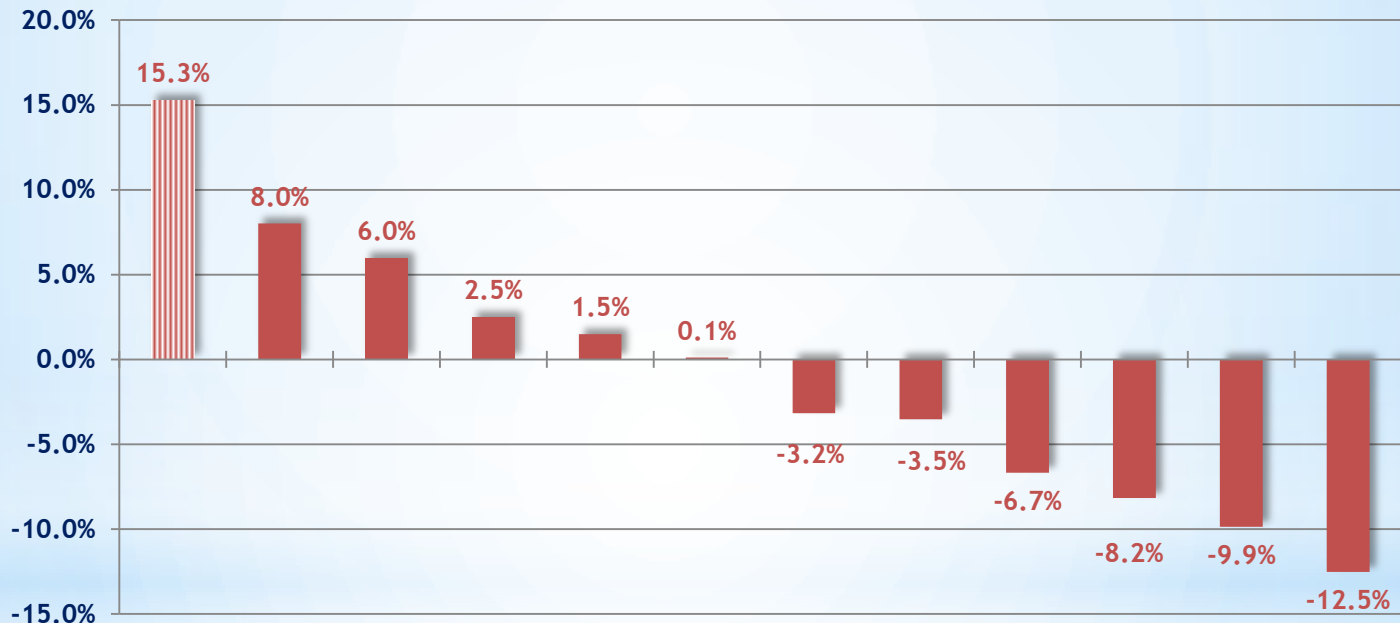
יחס השתכרות מורה בישראל לעומת עמיתו במשק לפי גיל (2015)

- בקבוצות גילאי 35-44 בכל שלבי החינוך חלה ירידה ביחס ההשתכרות לעומת העמיתים במשק.
- יחס ההשתכרות בישראל עולה עם גיל החינוך. עם זאת, יחס ההשתכרות לפי קבוצת הגיל בחינוך הקדם יסודי ובחינוך היסודי דומה.

השינויים בין השנים 2010-2015 בשכר הטיפיקאלי של מורים עם 15 שנות ותק חטיבה העליונה במחירי PPP

ספרד סלובניה פורטוגל איטליה פינלנד צרפת OECD ארה"ב דנמרק גרמניה קוריאה ישראל

בין השנים 2010 ל-2015 שכר המורים במחירי PPP בישראל בחטיבה העליונה גדל בשיעור גבוה יותר לעומת ממוצע ה-OECD ולמרבית מדינות החברות בו.

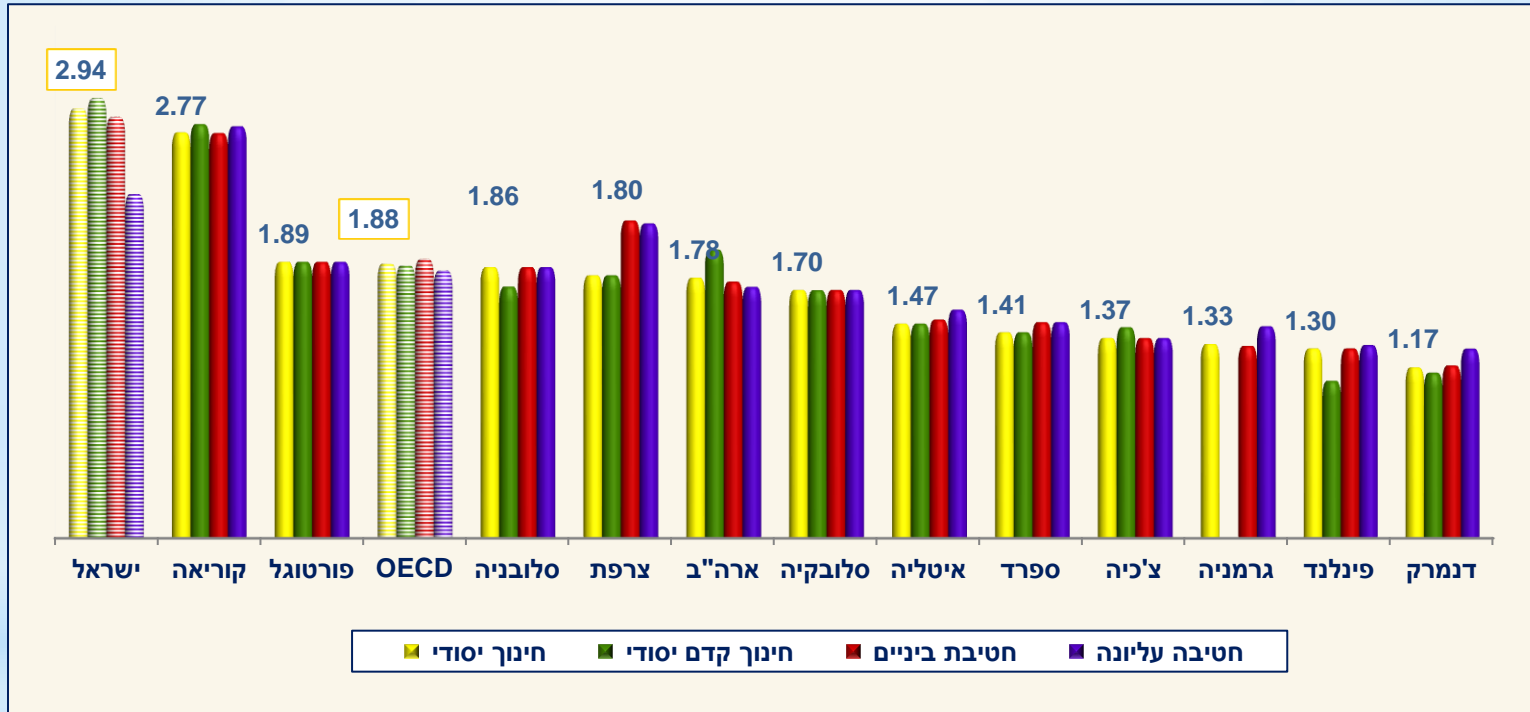

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

הכשרה והעצמת סגל המורים

השוואת השכר הסטטוטורי המינימלי מול השכר המקסימלי לשנת 2015

השינוי בגובה השכר במהלך הקריירה של עובדי הוראה נובע מוותק ומרמת השכלה. הגידול בשכר מעודד את הכשרת המורים במערכת, משמר ומשפר את עובדי ההוראה לאורך השנים.

בכל שלבי החינוך, ישראל מדורגת במדד זה במקום השלישי בין מדינות ה-OECD כאשר לפניה אנגליה וקוריאה בחט"ע ואנגליה ומקסיקו בשלבי החינוך האחרים.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות לימוד

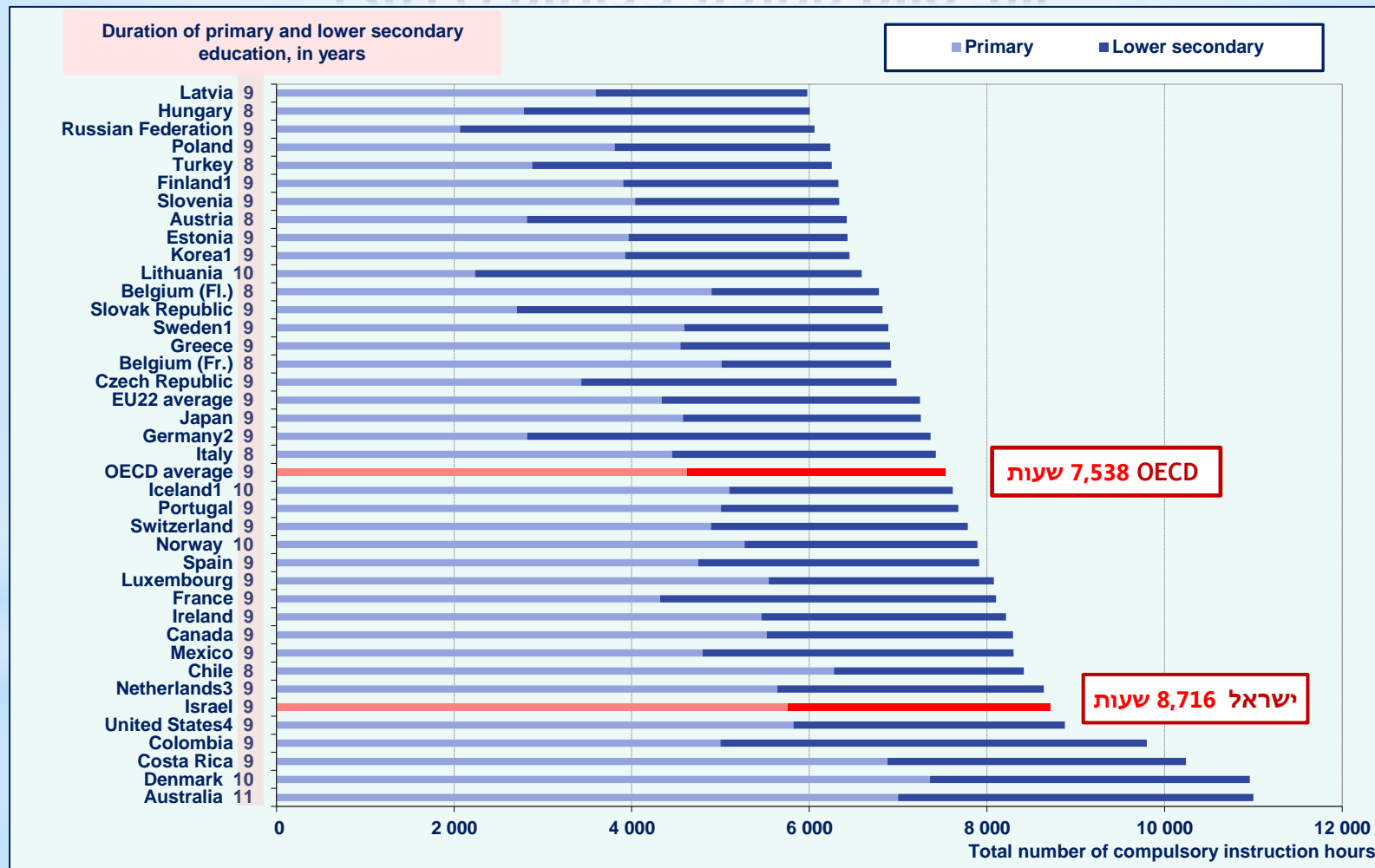
בישראל לומדים יותר בחינוך היסודי
וצפיפות התלמידים בכיתות גדולה יותר

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

מספר שעות הלימוד חובה בממוצע לתלמיד משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים (2017)

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

מספר שעות הלימוד חובה בממוצע לתלמיד משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים (2017)

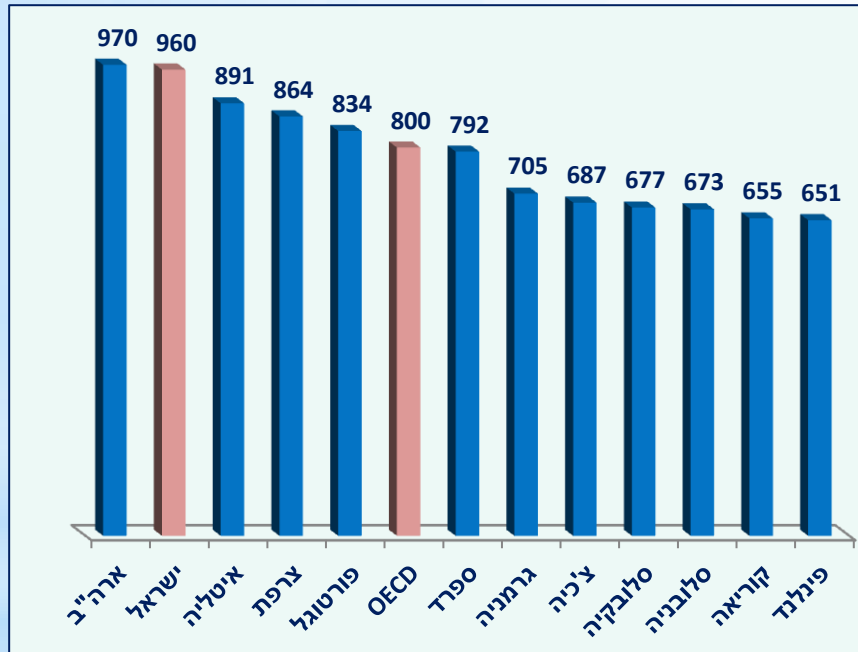
- בישראל מספר שעות לימוד החובה בחינוך היסודי וחטיבת הביניים עומד על 8,716 וממוצע מדינות ה-OECD עומד על 7,538.
- מספר שעות הלימוד של התלמידים בחט"ב בישראל זהה לזה של ממוצע הארגון. בחינוך היסודי הוא גבוה בכ-25%. פער זה שווה ערך לכ-5.2 ש"ש בממוצע לתלמיד בישראל לכל אורך השנים בחינוך היסודי.
- בסכימה זו נכללות גם שעות יום חינוך ארוך המהוות בממוצע כ-1.3 שעות בחינוך היסודי.

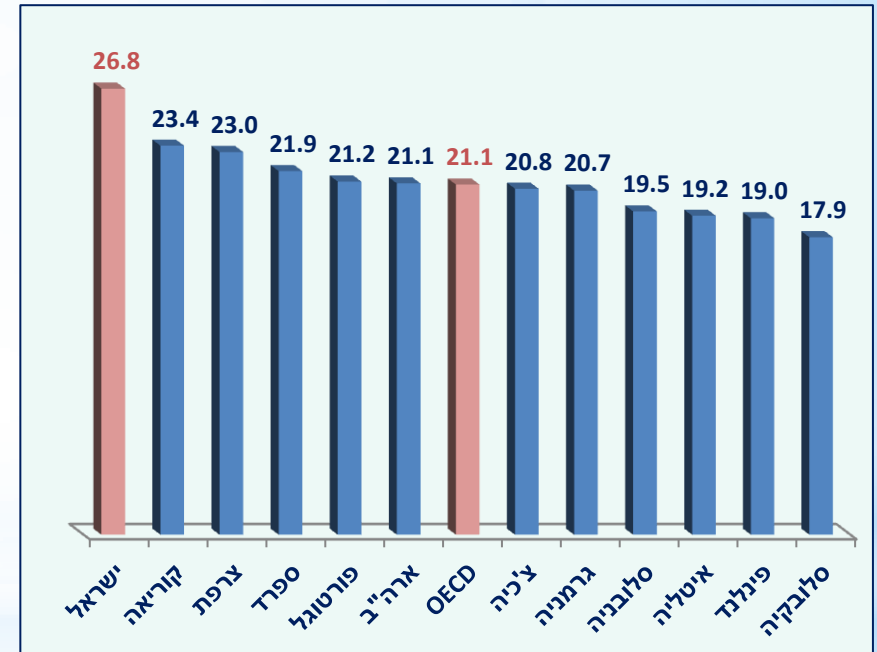
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

סה"כ שעות לימוד החובה בחינוך היסודי בשנת הלימודים וגודל כיתה ממוצעת

שעות כיתה (2017)

גודל כיתה (2015)

• בישראל מספר שעות הלימוד ביסודי גבוה ב- 20% מאשר ממוצע ה-OECD.

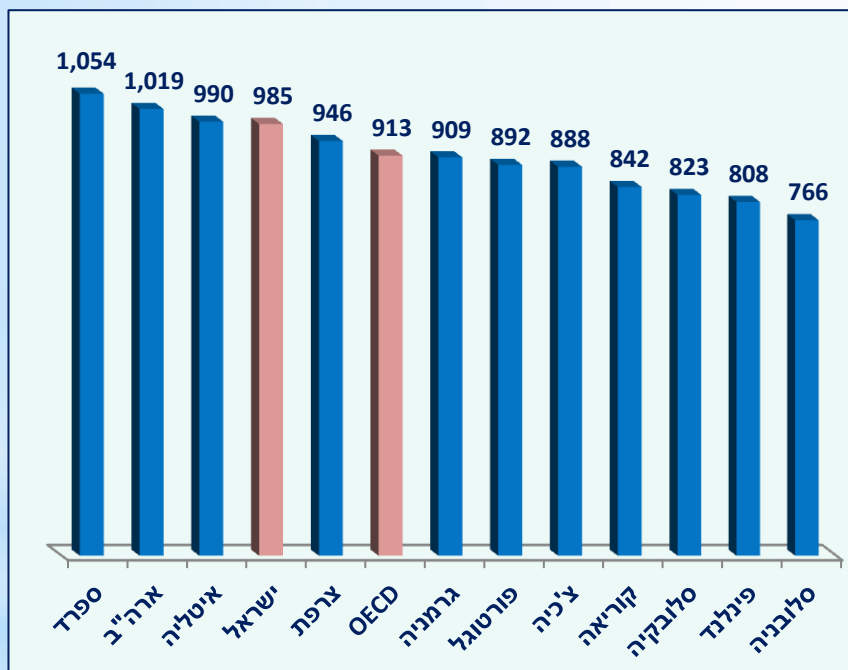
הערה: סך השעות ב- 2017 הינן ממוצע של מספר שעות הלימוד בכל דרגות הכיתה בחינוך היסודי (א'ו') ובכל המגזרים. גודל כיתה משקף את כיתת האם בפועל ללא התחשבות בפיצול כיתות ותוספת שעות רוחב.

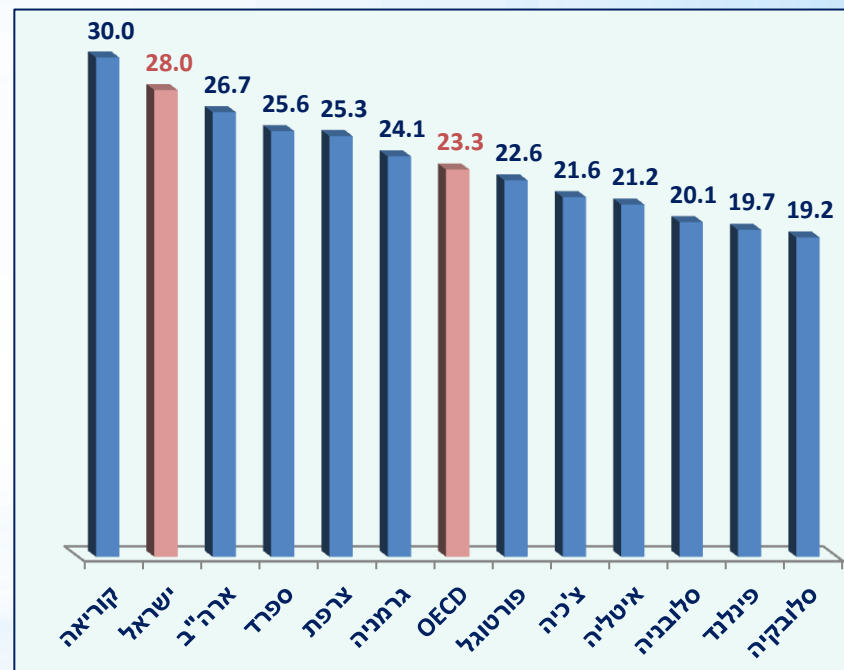
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

סה"כ שעות הלימוד החובה בחטיבת הביניים בשנת הלימודים וגודל כיתה ממוצעת

שעות כיתה (2017)

גודל כיתה (2015)

בישראל מספר שעות הלימוד בחט"ב גבוה בכ-8% מאשר ממוצע ה-OECD.

סך השעות הינן ממוצע של מספר שעות הלימוד בכל דרגות הכיתה בחט"ב (ז'-ט') ובכל המגזרים

בישראל צפיפות התלמידים בכיתות גדולה יותר

מספר התלמידים בכיתה גדול יותר בישראל בכ- 27% בחינוך היסודי. 26.8 תלמידים בכיתה לעומת 21.1 תלמידים בממוצע מדינות ה-OECD.

בחינוך התיכוני בישראל מספר התלמידים בכיתה הוא 28.0 תלמידים בכיתה לעומת 23.3 בממוצע ה-OECD, פער של כ-20%.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

בישראל לומדים יותר בכל שלבי החינוך

בישראל אחוז שעות היסוד* בחט"ב גבוה יותר מזה שב-OECD: 62% מול 54%. בחינוך היסודי אחוז זה בישראל דומה לזה של הארגון. ✓

בשני שלבי החינוך בישראל לומדים יותר שעות בכל מקצועות היסוד בהשוואה ל-OECD. מספר שעות לימוד בחט"ב במדעים וטכנולוגיה בישראל דומה לזה של הארגון. ✓

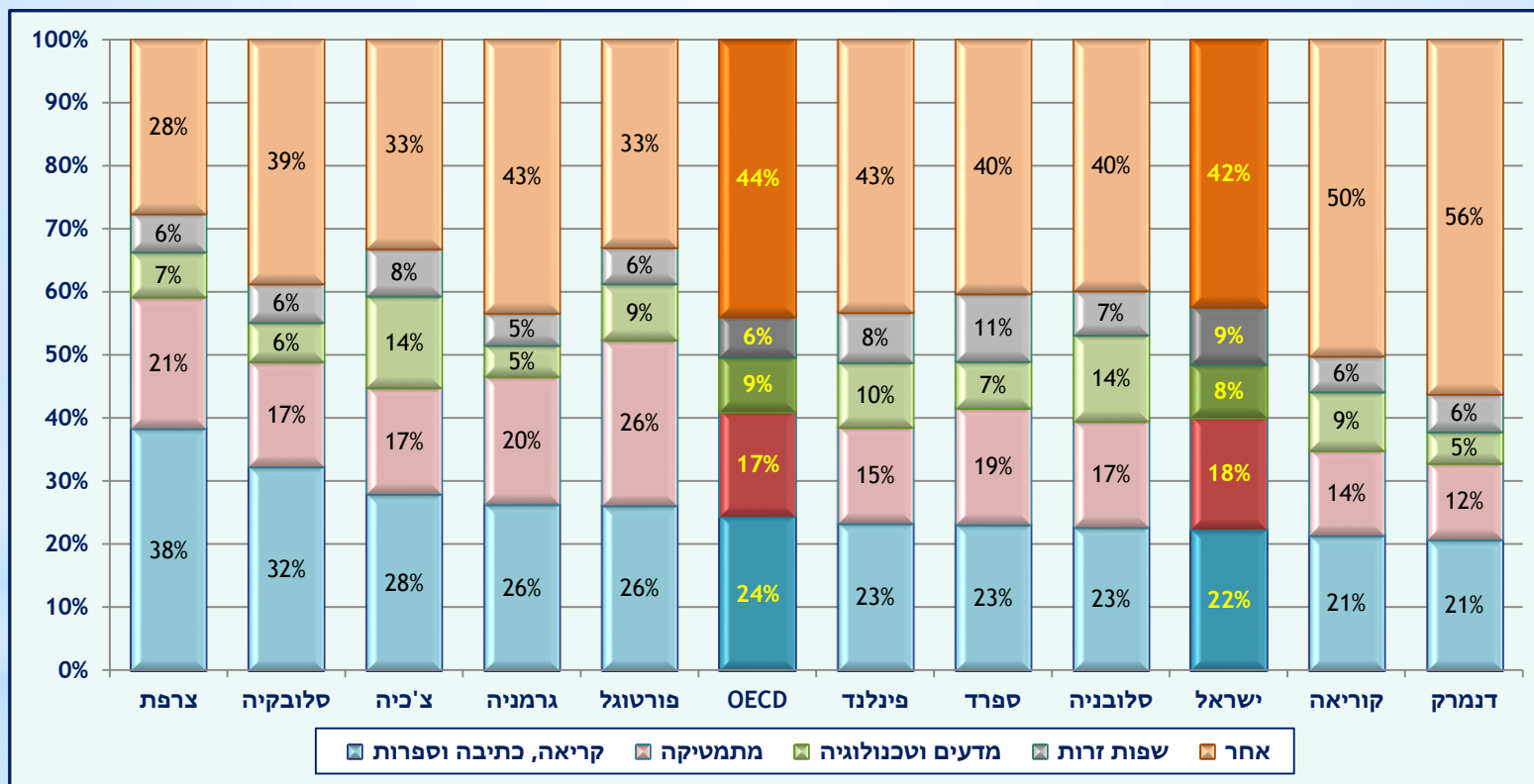
לעומת זאת, באומנויות ובחינוך גופני, שהן לא מקצועות יסוד, מספר שעות הלימוד בישראל נמוך מזה שבממוצע הארגון בשני שלבי החינוך. ✓

* כולל תחומי דעת: קריאה, מתמטיקה, מדעים ושפות זרות

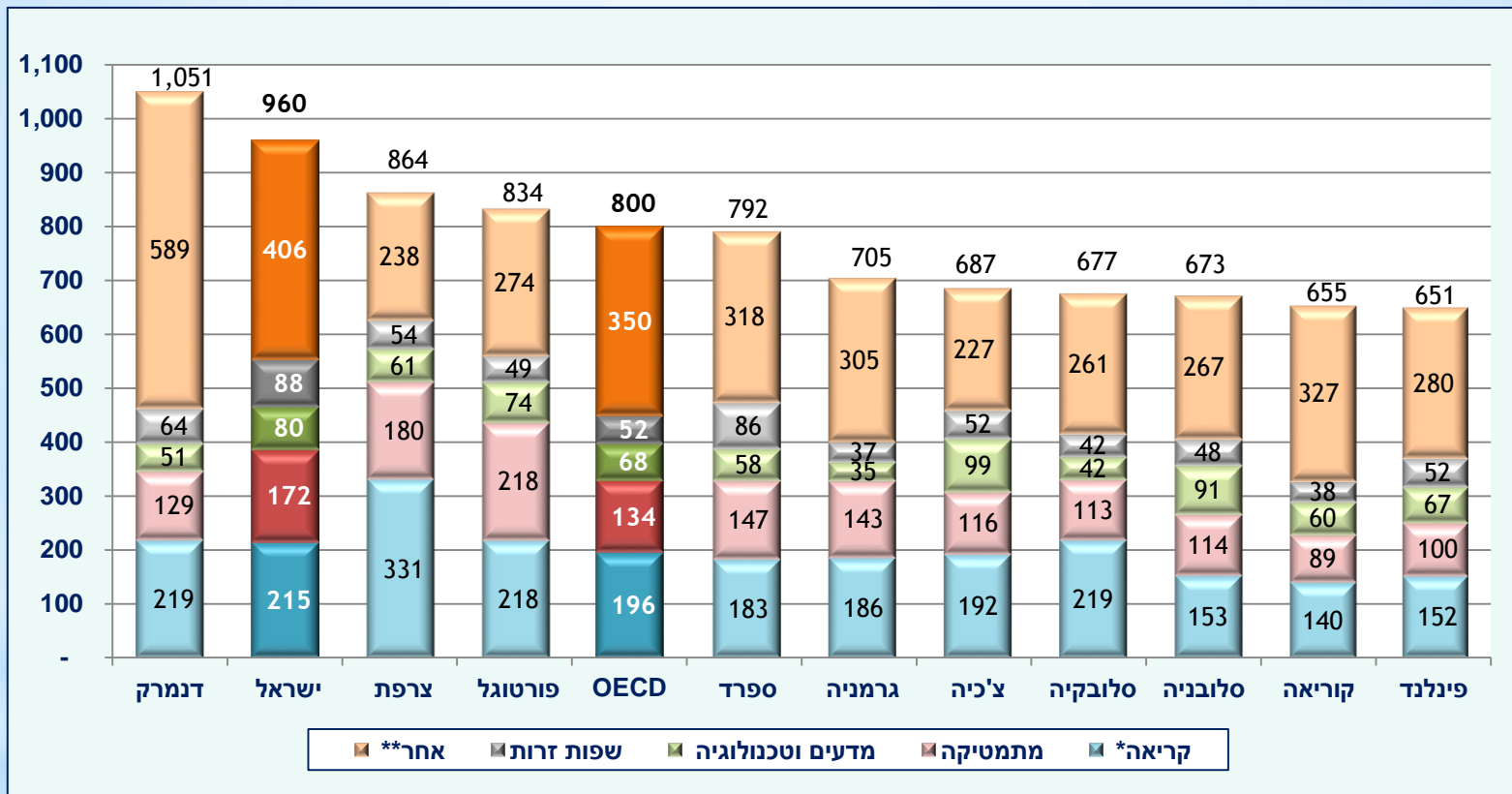
התפלגות שעות לימוד בחינוך היסודי לפי נושא אחוזים מכלל שעות החובה (2017)

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג"ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יוח"א

שעות לימוד לפי נושא – חינוך יסודי (2017)

* קריאה כולל גם כתיבה וספרות
** אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג'ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יח"א

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות פוראם

בהשוואה למורה ב-OECD, מורה
בישראל מלמד בבית ספר יותר זמן
בחינוך היסודי, זמן דומה בחט"ב
ופחות בחטיבה העליונה

מורה בחטיבה העליונה בישראל מלמד פחות ממורה ממוצע ב- OECD

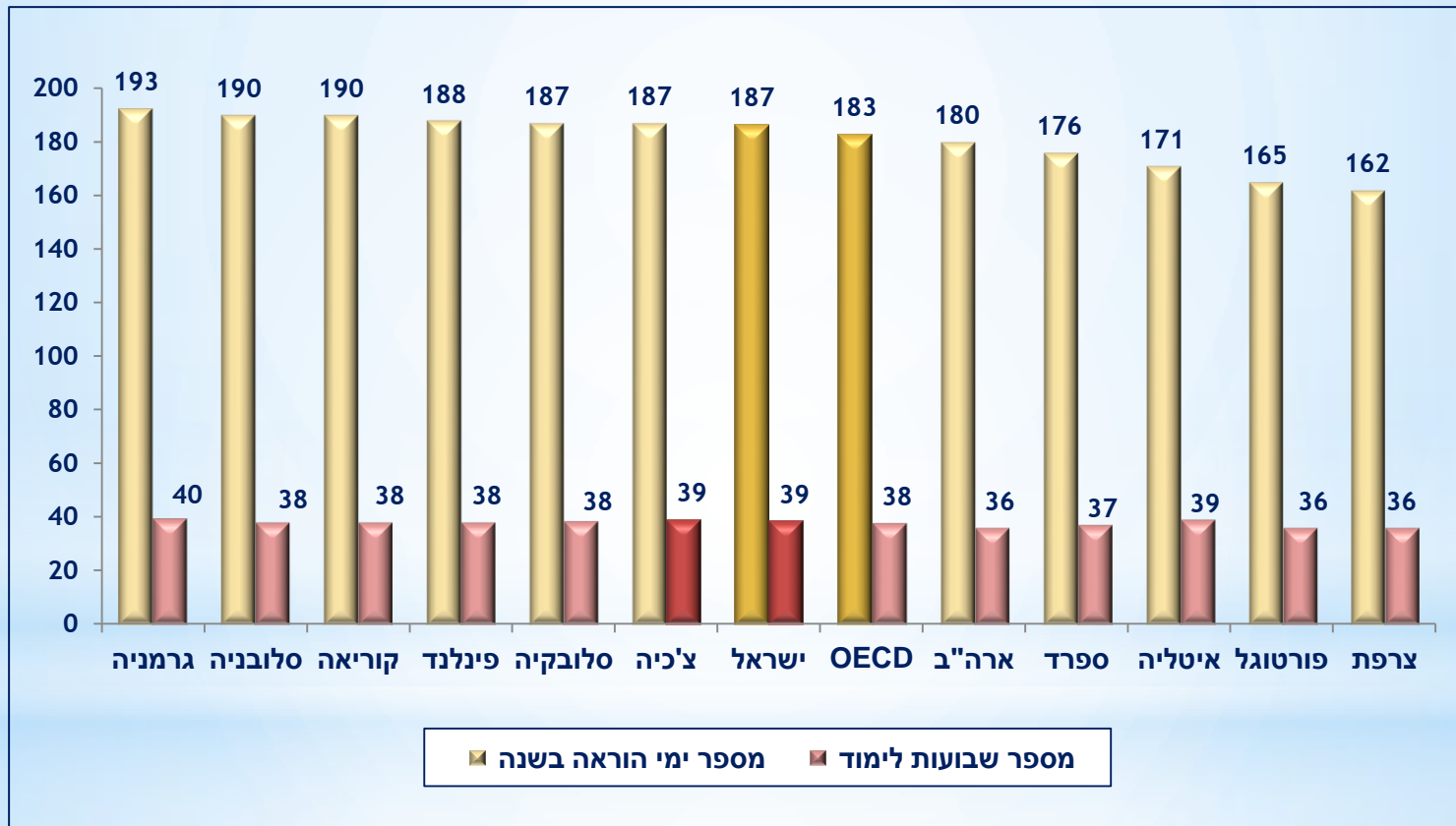
■ מספר שעות ההוראה של מורה בישראל בחינוך היסודי גדול יותר מאשר ממוצע שעות ההוראה למורה ב- OECD וקטן יותר בחט"ע.

■ בעקבות רפורמת אופק חדש, בהשוואת הסכמי העסקת המורים נמצא שמורים בישראל עובדים פחות. שעות העבודה בהתאם להסכם שכר בישראל הוא כ-61% בחט"ע, כ-71% בחט"ב ו-78% ביסודי ביחס לממוצע שעות העבודה המחוייבות במדינות ה- OECD.

■ מורה נוכח בחטיבת הביניים כ-46% יותר ב-2015 בהשוואה ל-2009 וכ-3% יותר מאשר מורה ממוצע בארגון. בחטיבה העליונה נוכח מורה בבית ספר בישראל בכ-10% פחות מאשר מורה ב- OECD.

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחינוך היסודי (2015)

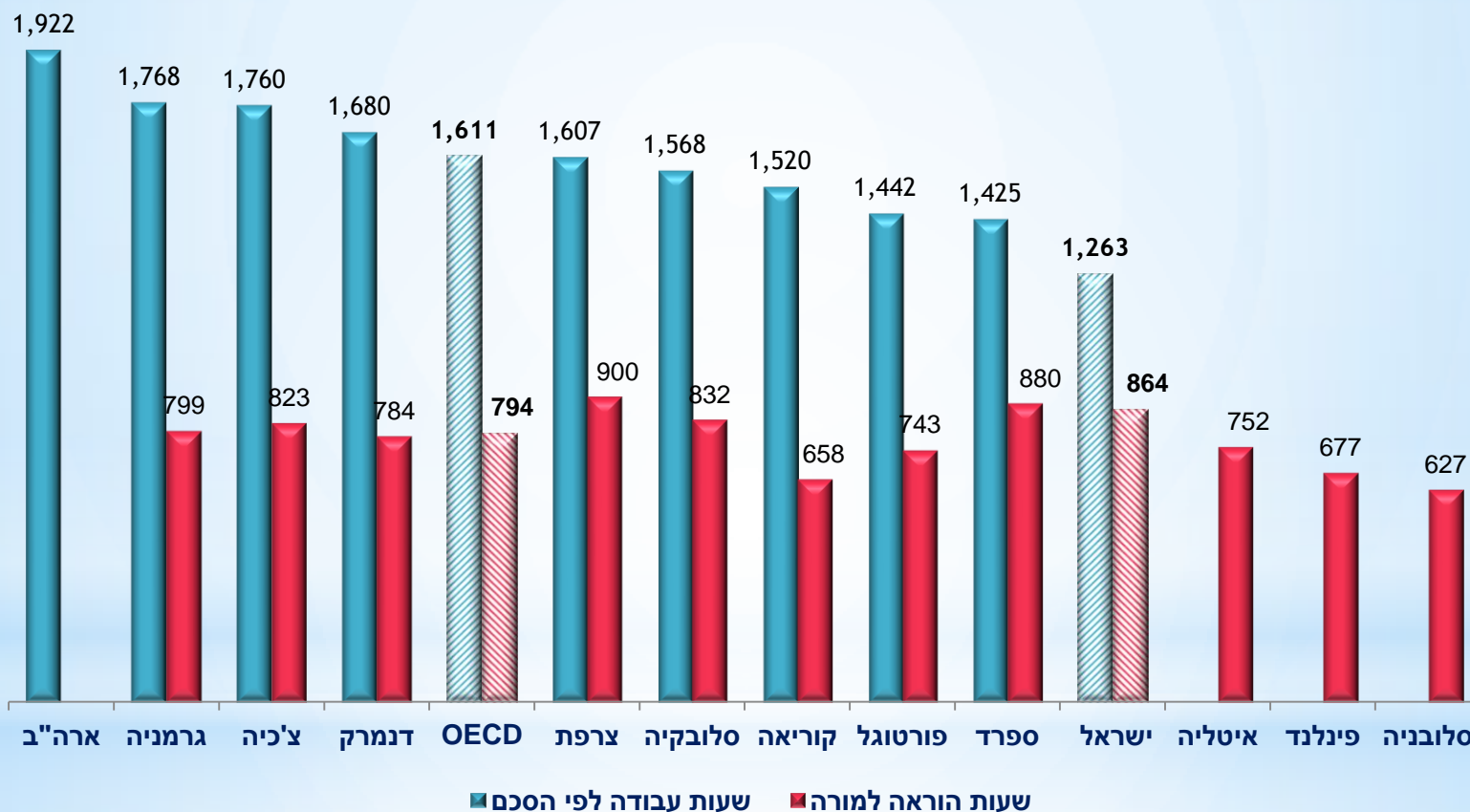

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחינוך היסודי (2015)

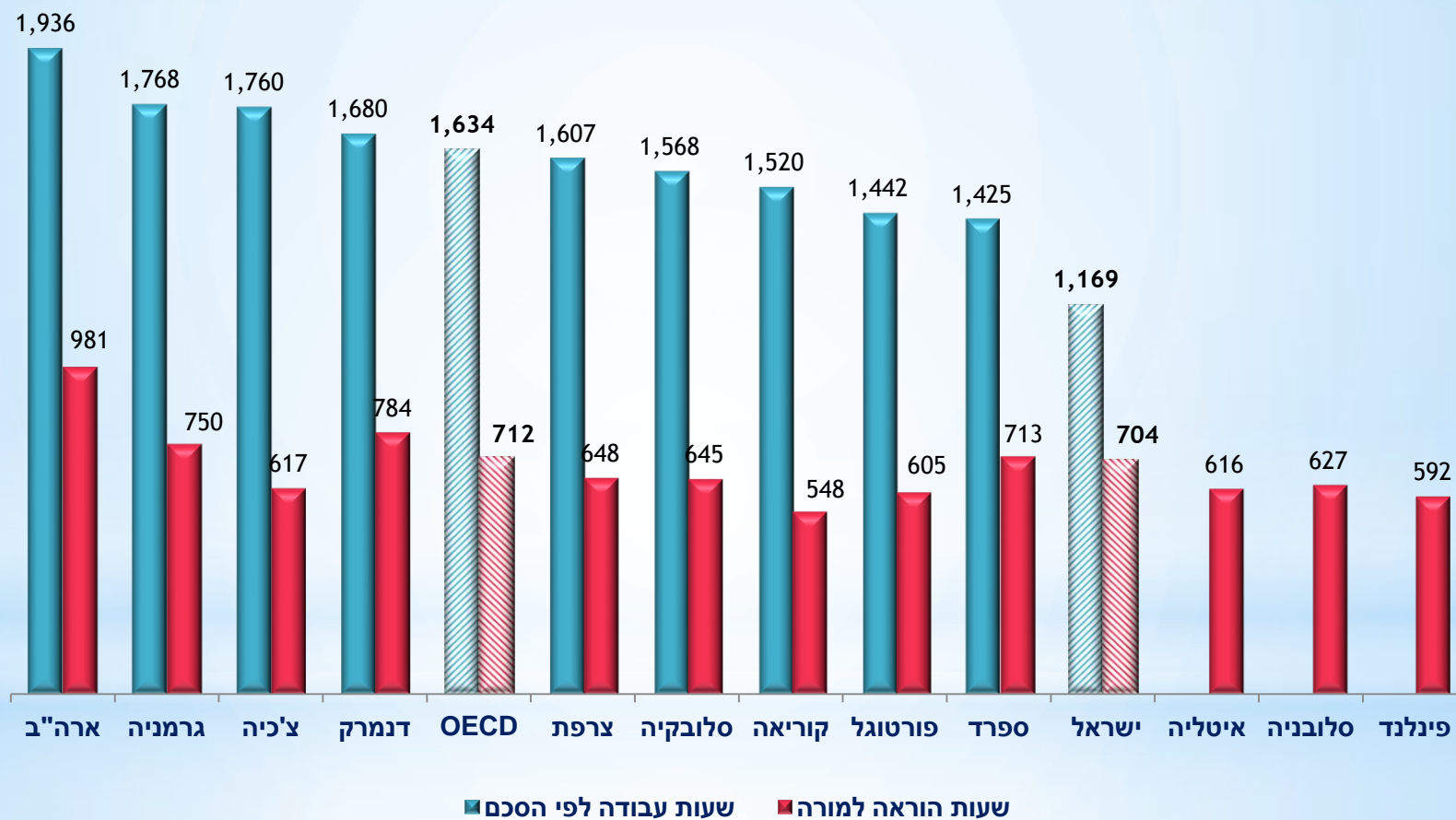

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחטיבת הביניים (2015)

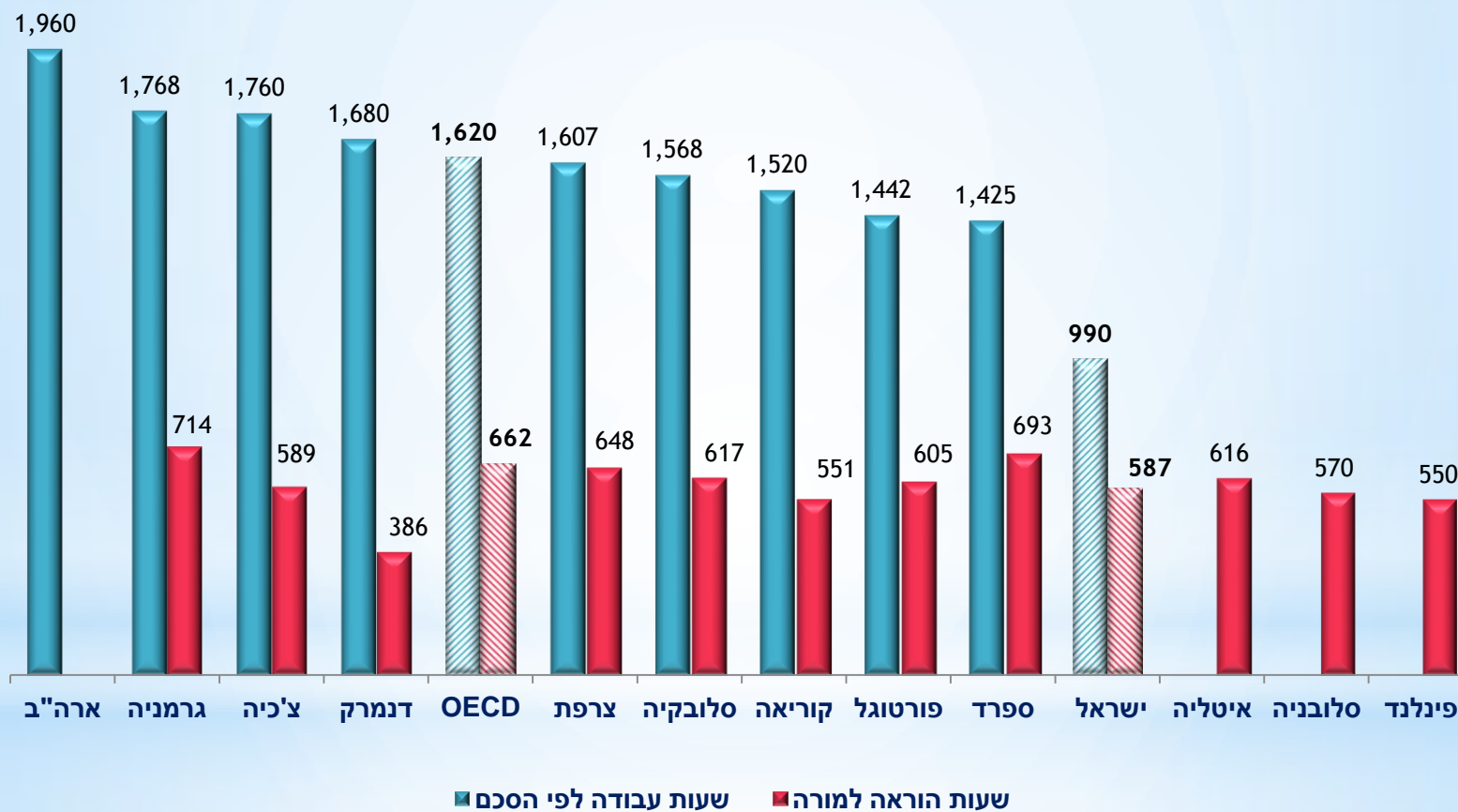

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחטיבה העליונה (2015)

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2015 (לפי הסכמי שכר)

שכר בפועל לפי שעות בהסכמי עבודה	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	33.5	29.1	34.3	36.9
ממוצע OECD	23.1	26.0	27.0	29.0
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	145%	112%	127%	127%

- מורה בישראל מרוויח לשעת עבודה בפועל, לפי הסכמי השכר, בין 12% ל- 45% יותר לעומת שכרו לשעה בפועל של מורה ממוצע ב- OECD.

שכר בפועל לפי שעות נוכחות	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	30.2	36.2	38.8	42.8
ממוצע OECD	30.2	36.2	38.8	42.8
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	111%	80%	88%	86%

- ההשתכרות לשעת עבודה לפי שעות נוכחות הנדרשות בבית הספר הינה בהשוואה למדינות המדווחות באופן זה.
- השכר לשעת נוכחות בבית הספר בישראל ביחס לשכר לפי שעות נוכחות בממוצע ה- OECD קטן בכל שלבי החינוך למעט בגני הילדים.

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2015 (לפי הסכמי שכר)

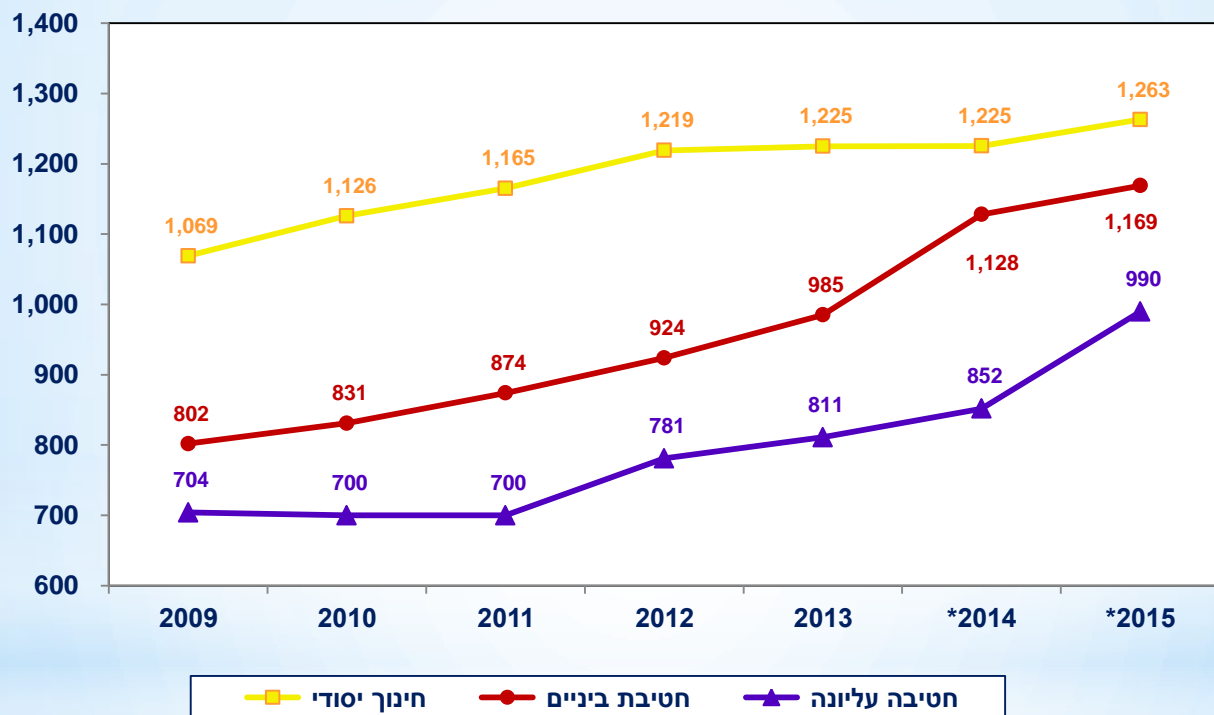
שכר סטטוטורי 15 שנה לפי שעות בהסכמי עבודה	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	30.1	23.5	27.8	27.3
ממוצע OECD	24.4	26.6	27.3	28.8
יחס לשעת מורה ישראל/OECD	124%	88%	102%	95%

- יחס שכר לשעת עבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל לעומת מורה ממוצע ב-OECD (לפי שעות המחויבות עפ"י הסכמי שכר) גדול יותר מאשר יחס השכר השנתי המשווה בין השניים.
- מספר שעות העבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל הינו נמוך יותר מאשר מספר השעות למשרת מורה ב-OECD.

לדוגמא, השכר השנתי בפועל למורה בחט"ב בישראל (שקף 33), נמוך משכרו של מורה ממוצע ב-OECD. עם זאת בשקלול לפי שעות עבודה לפי הסכמי שכר, שכר בפועל לשעה יהיה גבוה יותר, \$34.3 בישראל לעומת \$27.0 בממוצע ב-OECD.

שעות הנוכחות של מורים בבית הספר

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

מספר שעות נוכחות של מורה בבית ספר גדל בכל שלב חינוך

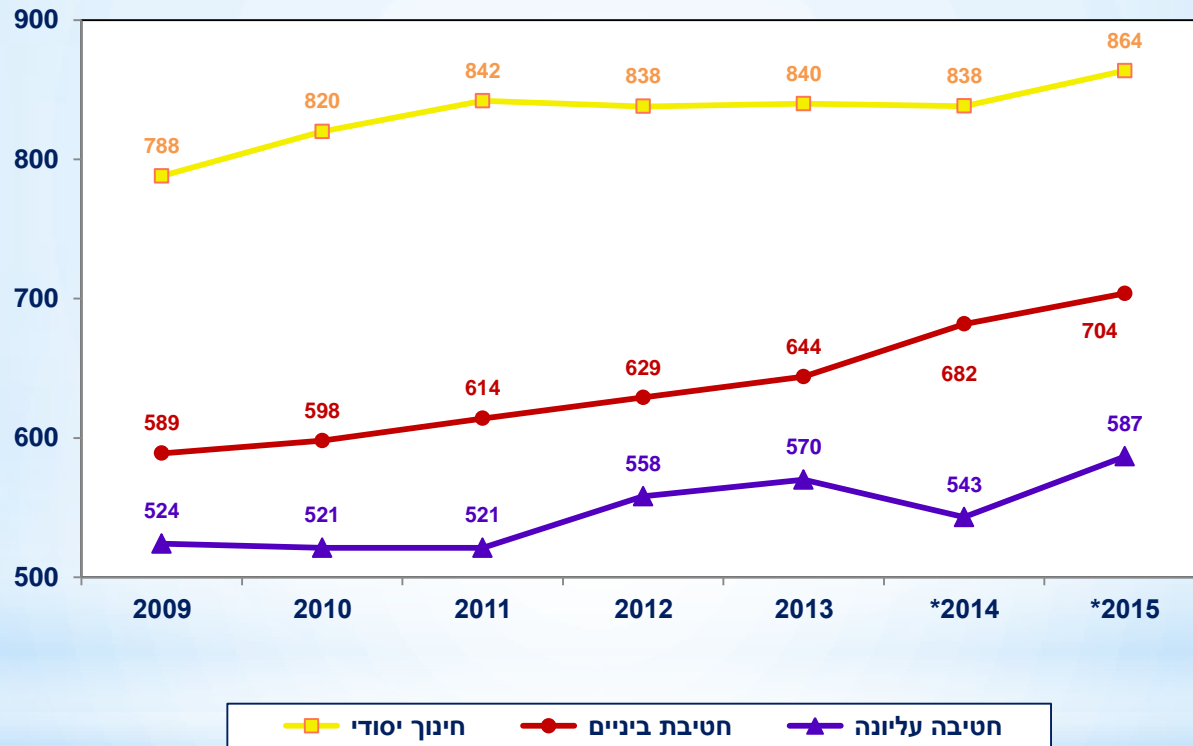
* מאז תחילת יישום רפורמת אופק חדש, מורים בחינוך היסודי בישראל נוכחים יותר בבתי הספר. משנת 2009, מספר שעות הנוכחות של מורה לשנה בישראל גדל ב- 194 שעות בחינוך היסודי וב-367 שעות בחט"ב.

* מספר שעות נוכחות של מורה בחטיבה העליונה גדל באותו טווח של שנים בכ-41%. עד שנת 2011 לא היו שינויים. במהלך יישום רפורמה 'עוז לתמורה' שעות ההוראה והנוכחות של מורים בחטיבה העליונה גדלו. עם זאת, בחטיבה העליונה נוכח מורה בבית ספר בישראל בכ- 10% פחות מאשר מורה ב-OECD.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

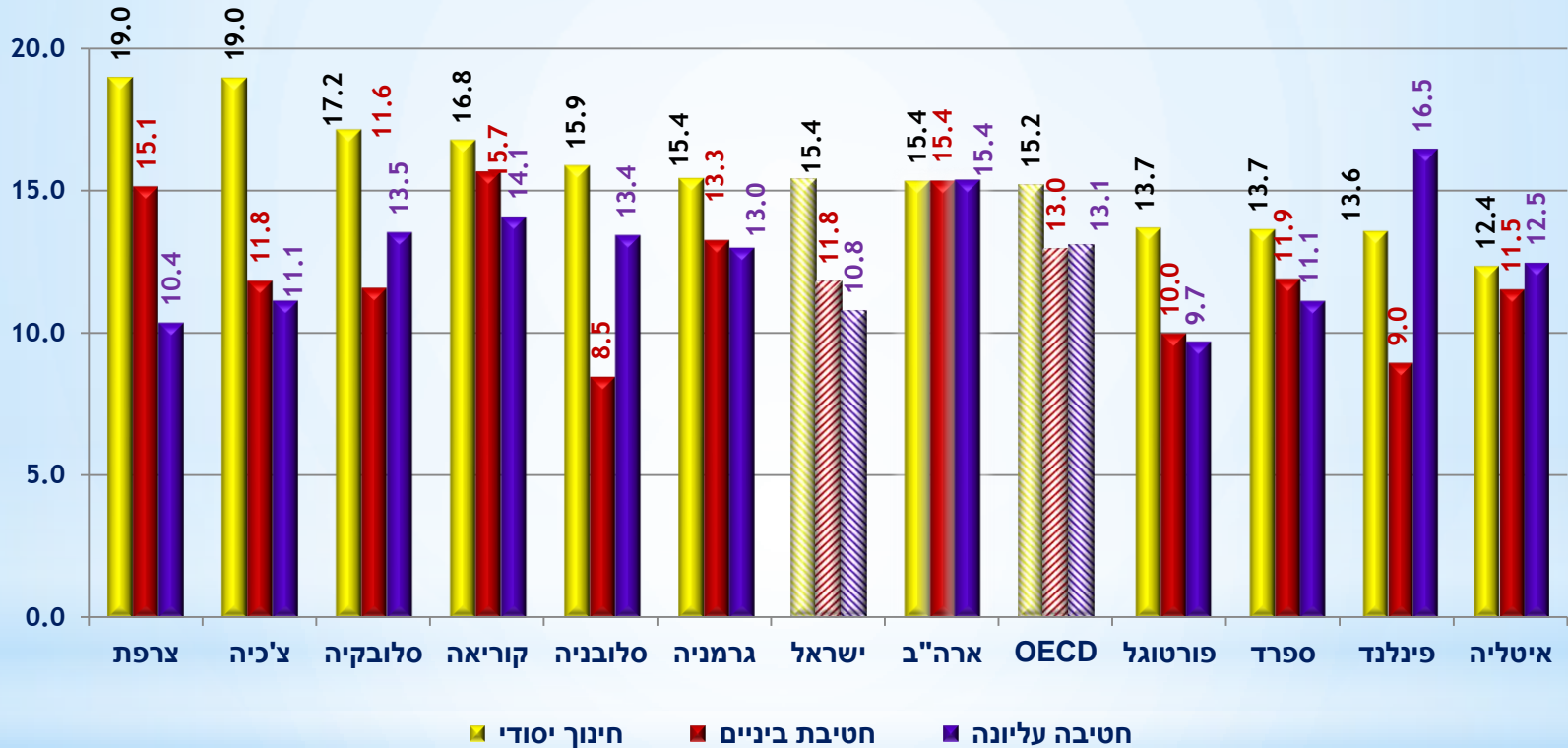
שעות הוראה של מורים

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

מספר תלמידים למשרת מורה בכל שלבי החינוך (2015)

בחינוך היסודי יחס התלמידים למורים בישראל דומה ליחס ב OECD והוא נמוך יותר בחט"ב ובחט"ע. מספר שעות לימוד גדול יותר בישראל לצד מספר שעות הוראה נמוך יותר מוביל ליחס מורים לתלמידים נמוך באופן יחסי בישראל.

מורים צעירים יותר בישראל

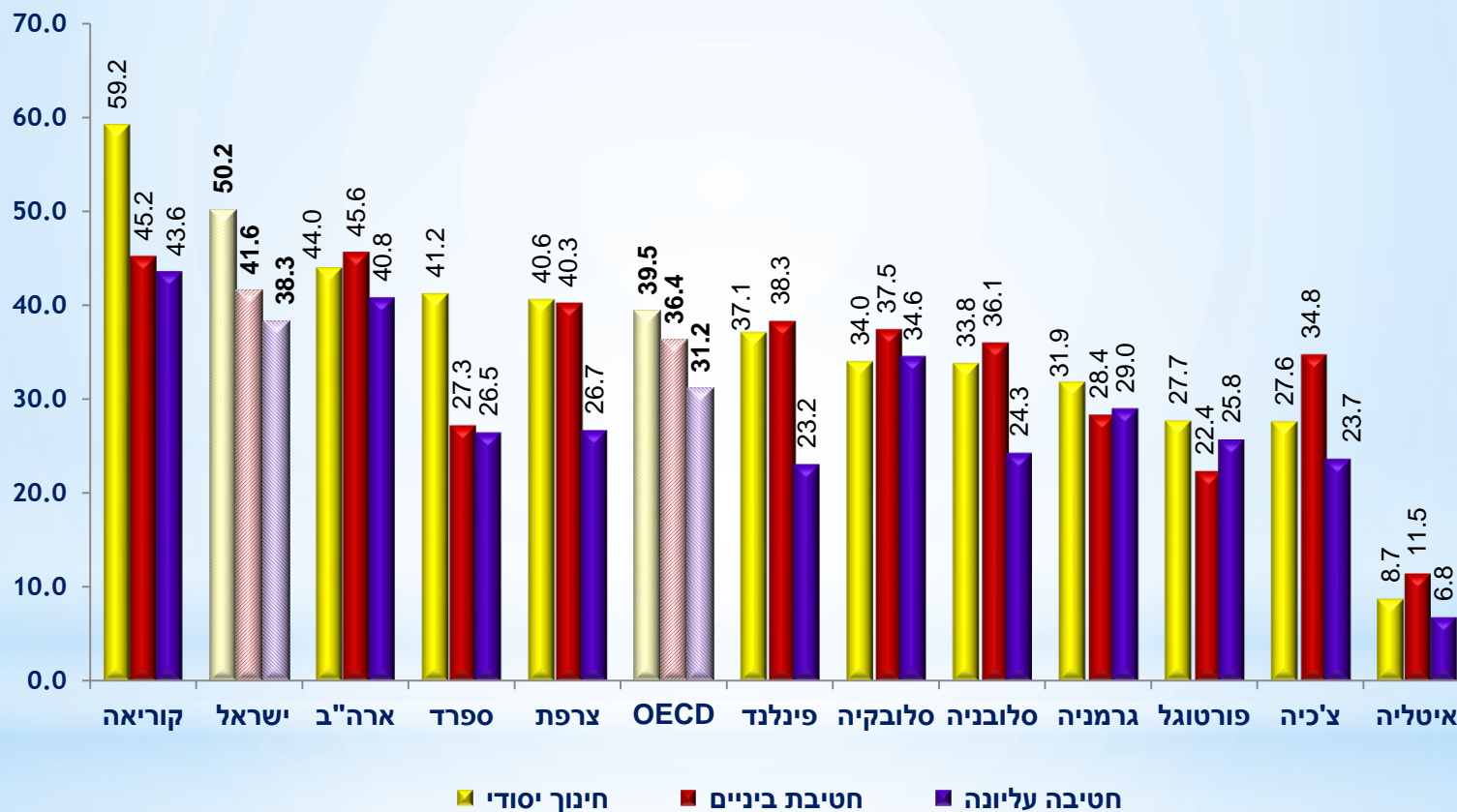
* המורים בישראל צעירים יותר מאשר אלה שב-OECD בממוצע. בחינוך היסודי בישראל, 50% מהמורים הם עד גיל 39 לעומת כ-40% בממוצע ה-OECD.

* גיל המורים בישראל, כמו גם ב-OECD, עולה בשלבי החינוך הגבוהים יותר. בחטיבה העליונה כ-62% מכוח ההוראה בישראל הינו מעל גיל 39, לעומת 50% בחינוך היסודי.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שיעור המורים עד גיל 39 בכל שלבי החינוך (2015)

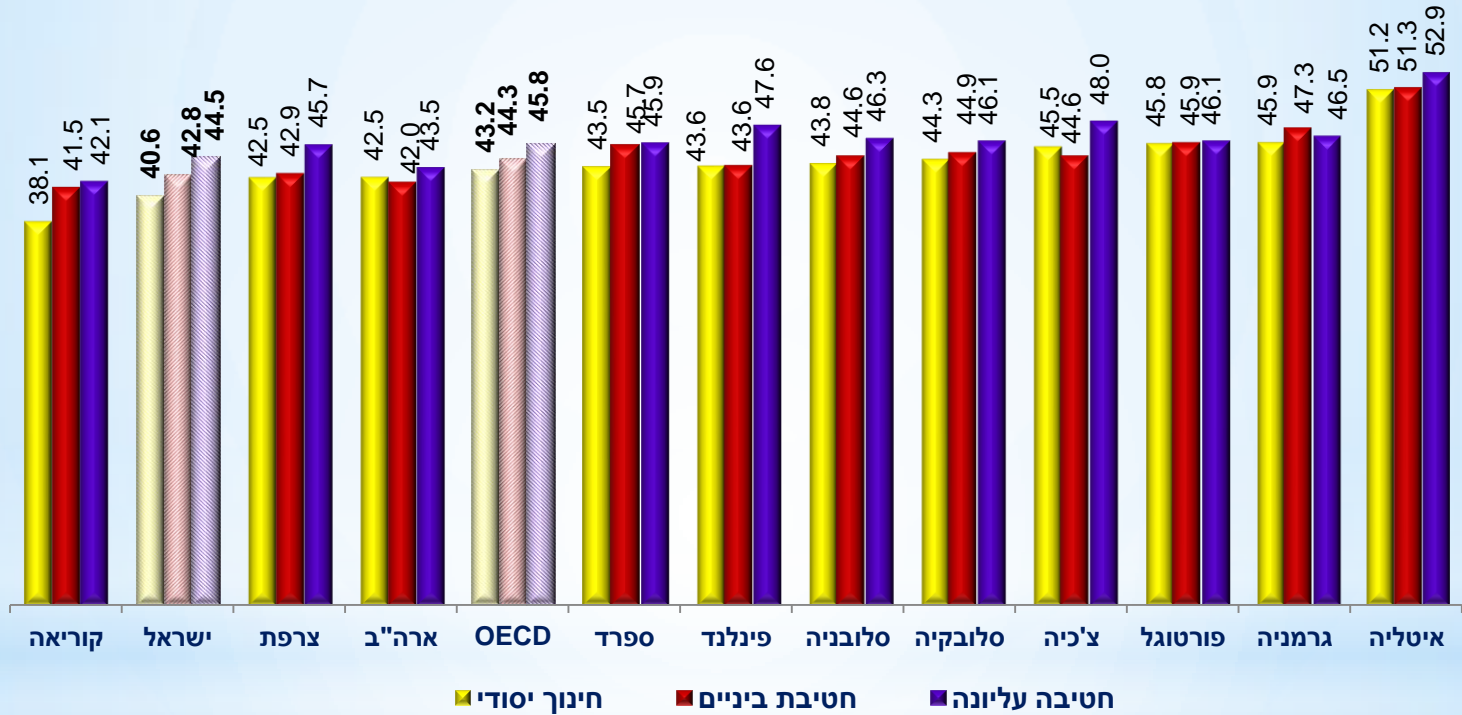

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

גיל ממוצע של המורים בכל שלבי החינוך (2015)

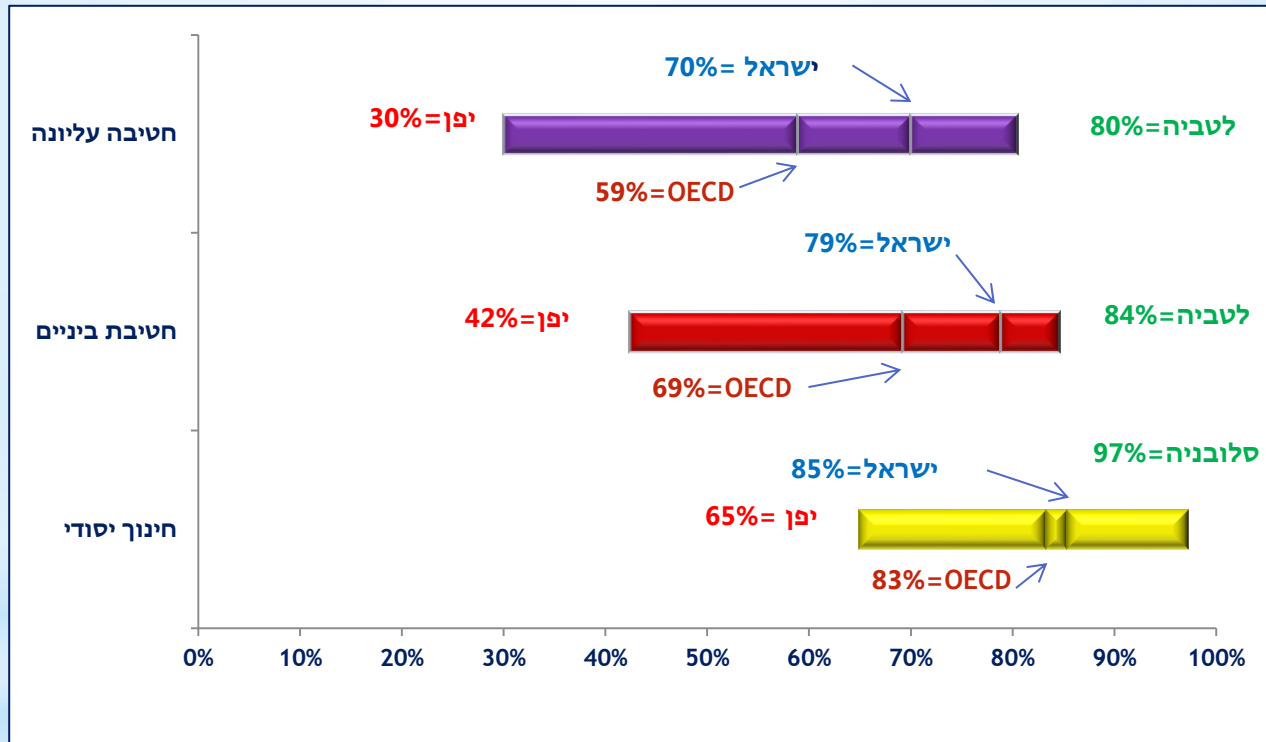
כוח ההוראה בישראל בנוי ברובו ממורות

■ אחוז המורות בישראל הינו גבוה משמעותית בכל שלבי החינוך. עובדה זו נכונה למרבית מדינות ה-OECD. ההפרש בין ישראל ל-OECD גדול יותר בחט"ע: 70% נשים בישראל לעומת 59% במוצע ה-OECD.

■ אחוז המורים הגברים הולך וגדל בשלבי החינוך הגבוהים יותר, קרי בחטיבה העליונה. בקדם-יסודי שיעור הגברים הוא 0.6%, כ- 15% ביסודי ועד לכ-30% בחט"ע. מגמה זו קיימת כמעט בכל המדינות וביפן כ-70% מהמורים בחט"ע הינם גברים.

אחוז מורות בישראל בהשוואה ל-OECD לפי שלב חינוך ב-2015

גיל ממוצע של המורים ב-2015, לפי שלב חינוך ולפי מגדר

שלב חינוך			
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	
44.5	42.8	40.6	ישראל - סה"כ
43.7	42.4	40.4	נשים
46.4	44.1	42.0	גברים
45.8	44.3	43.2	OECD-סה"כ
49.9	45.0	43.2	נשים
49.2	46.7	43.3	גברים

בישראל בממוצע, המורים מבוגרים מהמורות והפרש הגילאים הולך וגדל עם שלבי החינוך.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

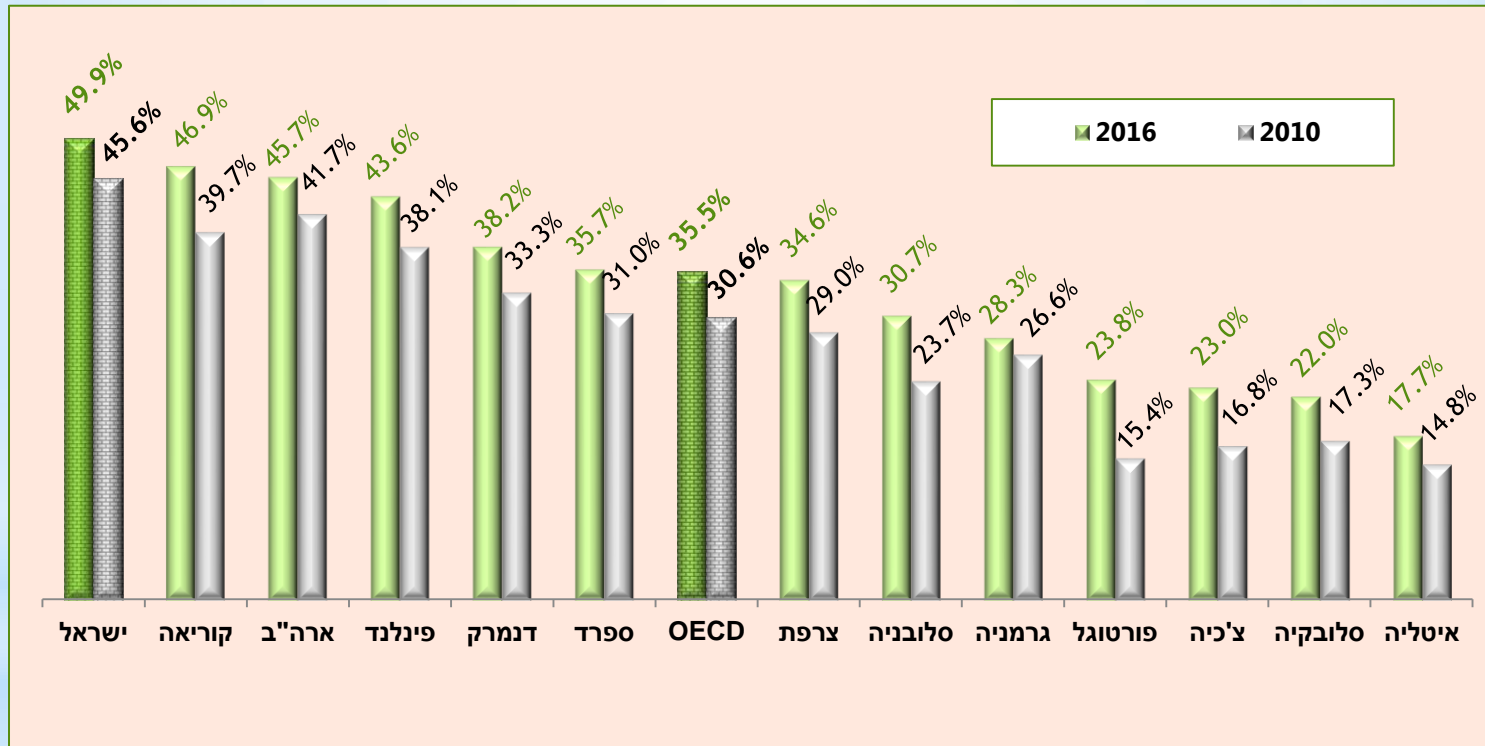
השכלה

אוכלוסייית ישראל מהמשכילות בעולם

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שיעור בעלי השכלה גבוהה בגילאי 25-64 (2016, 2010)

אוכלוסיית ישראל מהמשכילות בעולם

✓ אוכלוסיית ישראל הינה מהמשכילות ביותר בעולם. מקום שלישי בשיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בקרב המדינות החברות ב-OECD לאחר קנדה ויפן. אחוז בעלי ההשכלה השלישונית* בישראל גבוה ממוצע ה-OECD, 49.9% לעומת 35.5%, וגבוה מכל ארצות ההשוואה.

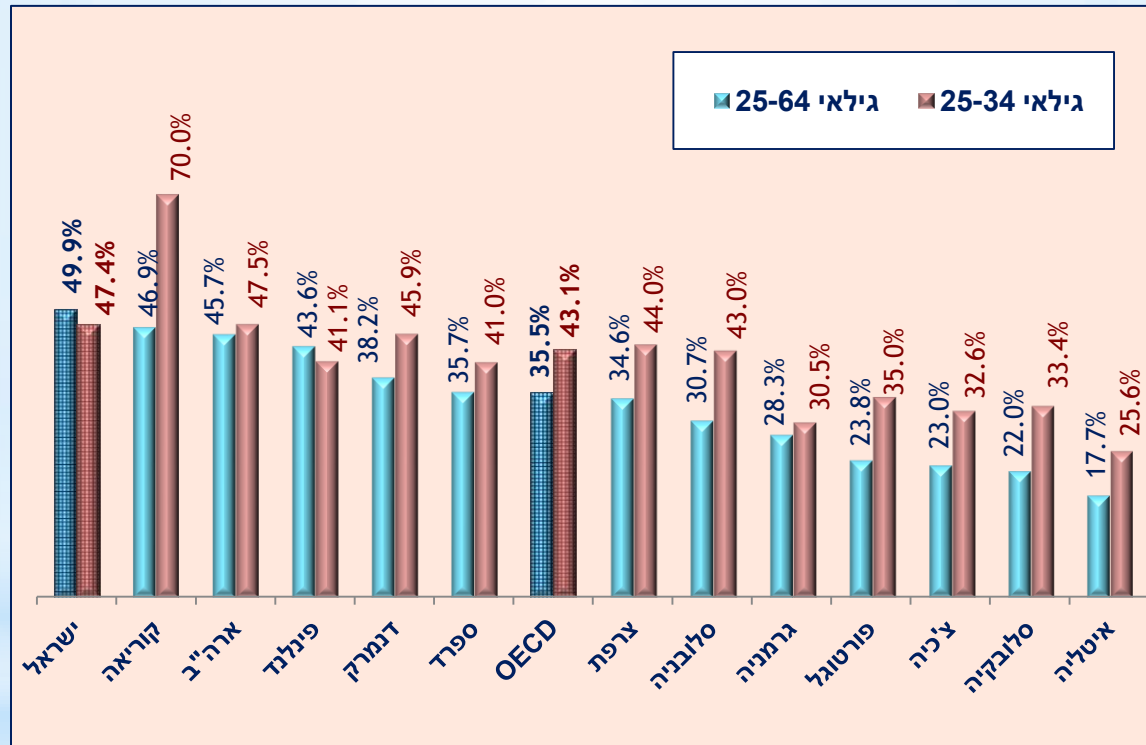
✓ במקביל, בישראל כ- 13.2% מהאוכלוסייה בגילאי 25-64, לא סיימו חטיבה עליונה, לעומת 21.9% בממוצע ה-OECD.

✓ למרות שמורכב יותר להגדיל את שיעורי בעלי השכלה הגבוהה בקרב אוכלוסייה רווית השכלה, עדיין מצליחה מערכת החינוך בישראל להשיג גידול בשיעור בעלי השכלה שלישונית וצמצום גדול יותר בקרב האוכלוסייה הפחות משכילה.

* השכלה שלישונית כוללת לימודי חינוך גבוה הכולל תואר אקדמי והשכלה על-תיכונית עם תעודה.

שיעור בעלי השכלה שלישונית בתור קבוצות גיל (2016)

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

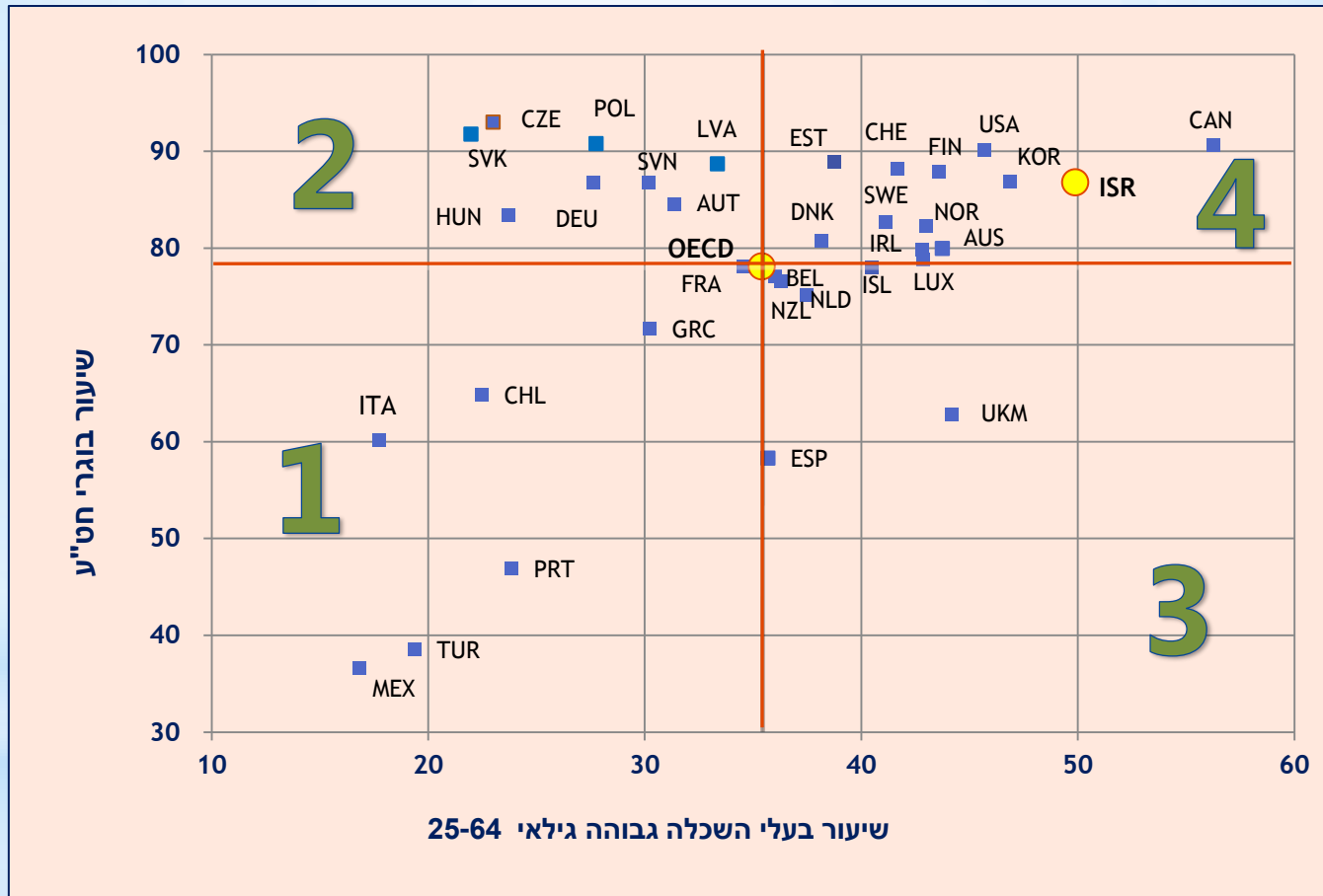
שיעור בעלי התארים בקבוצות הגיל הצעירות גדל

* משנת 2010 לשנת 2016 קיימת עלייה בשיעור בעלי השכלה שלישונית בגילאים הצעירים יותר (25-34), מ 44% ל 47% מסך קבוצת גיל זו. נתון זה מעיד כי אחוז בעלי ההשכלה הגבוהה ממשיך לגדול למרות הקטנת השפעת גל העלייה המשכילה מבריה"מ.

* ב-2015 שיעור בוגרי חטיבה עליונה הינו 92%. מתוך בוגרים אלה, 58% המשיכו להשכלה גבוהה ורכשו תואר. במדד זה ישראל מדורגת גבוה בקרב המדינות החברות בארגון ה-OECD כאשר רק קנדה, אנגליה וספרד מקדימות אותה.

שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב גילאי 25-64 (2016)

שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב בוגרי חט"ע (2016)

שיעור בוגרי חט"ע גבוה.

מתוכם, מעט המשיכו

להשכלה גבוהה

2

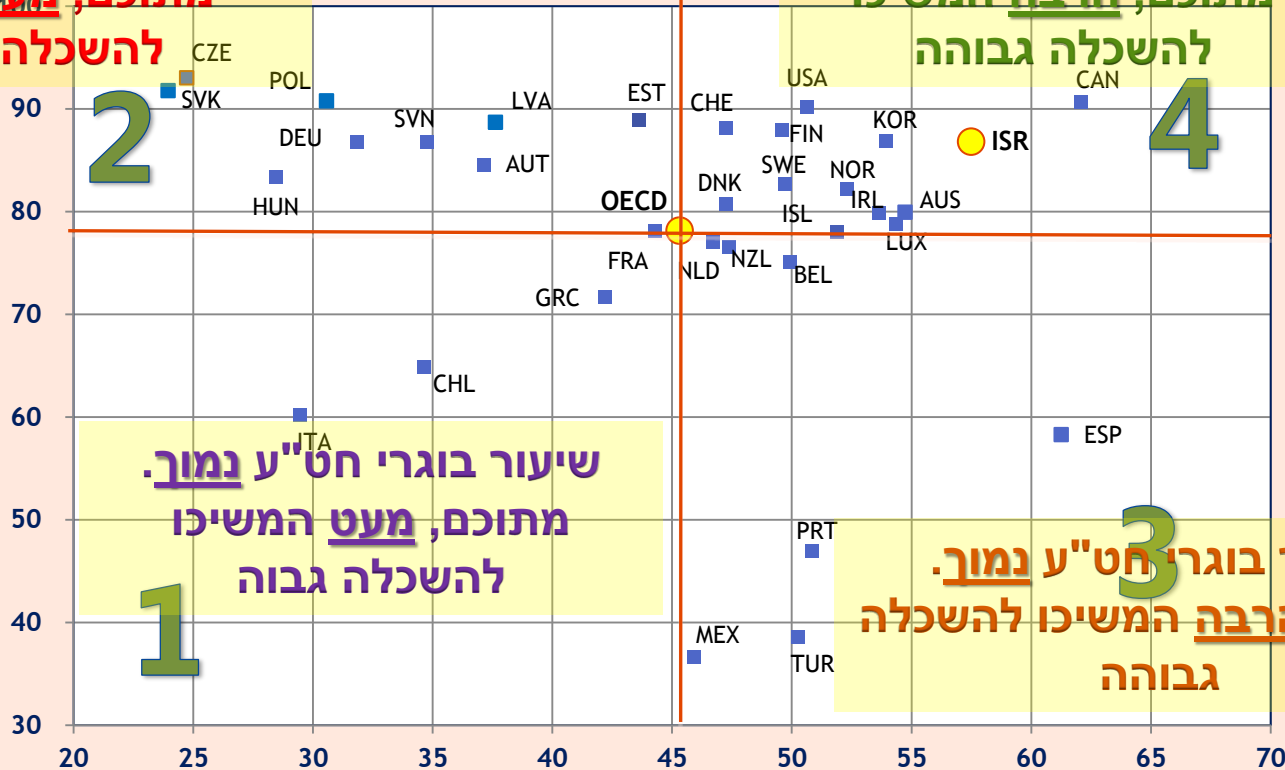
שיעור בוגרי חט"ע גבוה.

מתוכם, הרבה המשיכו

להשכלה גבוהה

4

שיעורי בוגרי חט"ע

שיעור בוגרי חט"ע נמוך.
מתוכם, מעט המשיכו
להשכלה גבוהה

1

שיעור בוגרי חט"ע נמוך.
מתוכם, הרבה המשיכו להשכלה
גבוהה

3

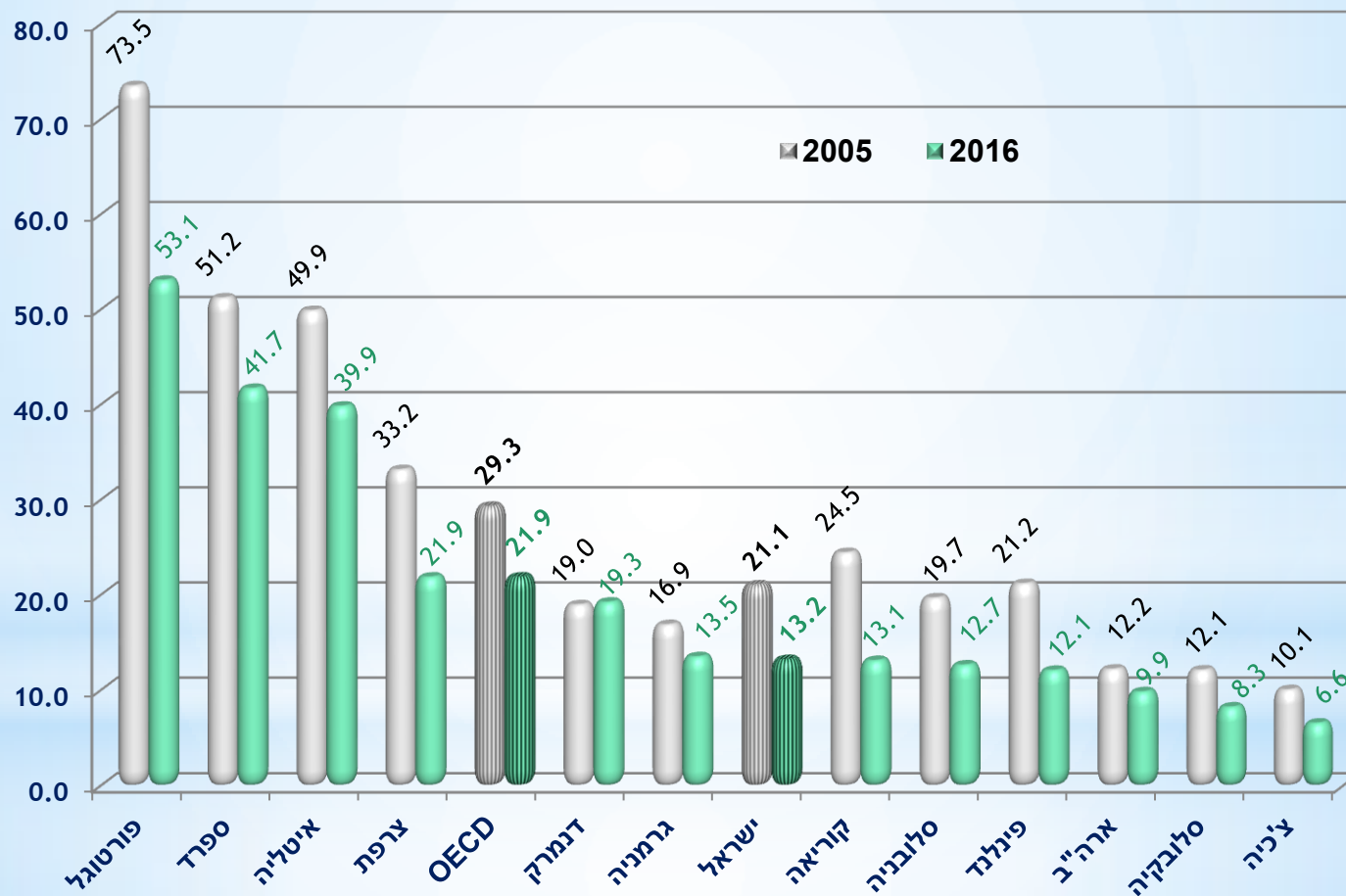
שיעורי בעלי השכלה שלישונית בקרב בוגרי חט"ע

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שיעור בעלי השכלה נמוכה – ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 (2016, 2005)

שיעור בעלי השכלה נמוכה בישראל קטן.

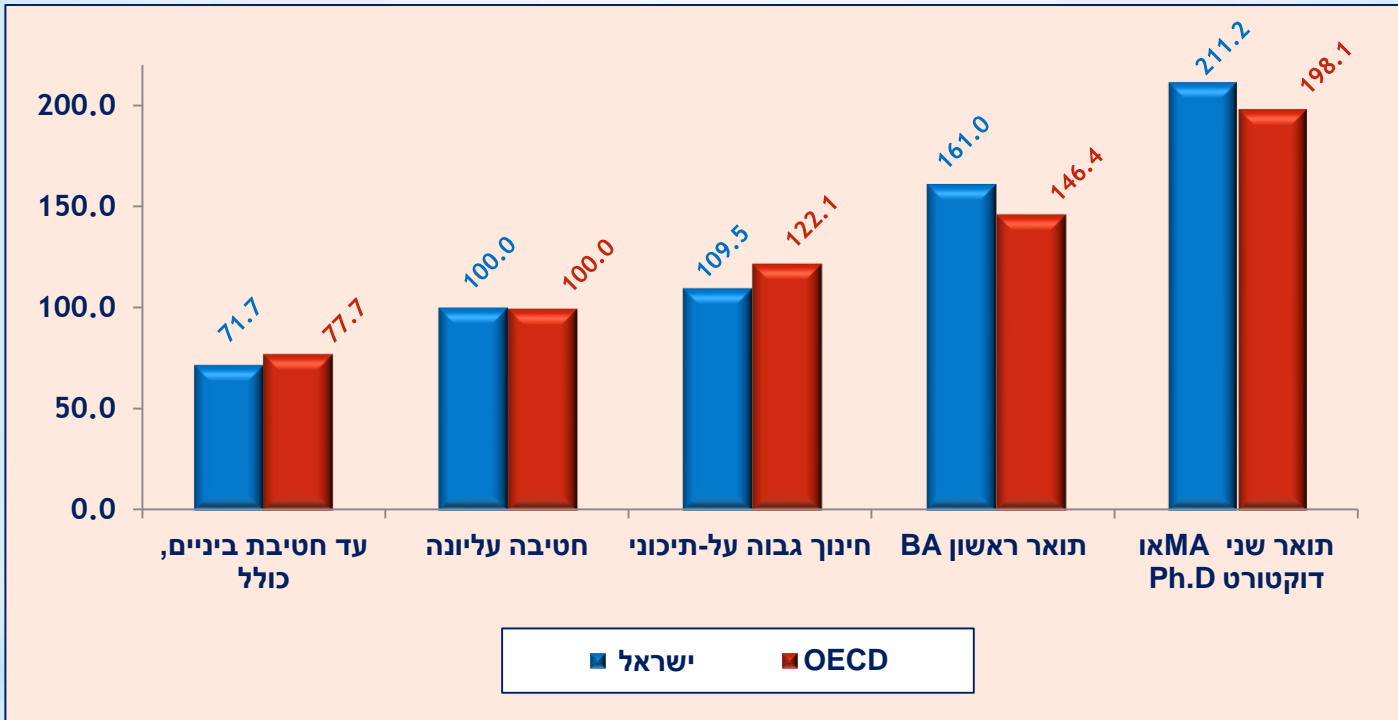
* בישראל שיעור האוכלוסייה ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 ירד מ 21.1% ב-2005, ל 13.2% בשנת 2016. לשם השוואה שיעור בעלי ההשכלה ב-OECD שלא סיימו חטיבה עליונה לשנת 2016 עומד על כ- 21.9% בממוצע, שיעור גבוה מזה של ישראל ב-2005.

* הקטנת שיעור ללא השכלה תיכונית בישראל הינו רב משקל. לשם השוואה, בספרד שיעור בעלי ההשכלה הנמוכה גבוה מאשר ישראל יותר מפי 3 וירד באותן שנים בשיעור נמוך יותר, מ 51.2% ל 41.7% בלבד.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שכר העובדים בני 25-64 לפי רמת ההשכלה ביחס לשכר של עובד בעל השכלה תיכונית ב-2016 (חטיבה עליונה = 100)

השכר מחושב כיחס לשכר ממוצע של בעל השכלה תיכונית (ששוויו 100 בגרף זה, 100 מהווה את המדד אליו משווה השכר ברמות ההשכלה השונות).

- בישראל וב-OECD שכר העובדים עולה עם רמת ההשכלה.
- בישראל ובארגון יחס זה עובר את ה-100 בכלל שלבי החינוך הגבוה.

פוצאה לאומית

בישראל אחוז ההוצאה למוסדות חינוך מהתמ"ג גבוה מממוצע ה-OECD, 5.1% לעומת 4.3% בשלבי החינוך הקדם יסודי, היסודי, על-יסודי ועל-תיכוני.

סר ההוצאה על מוסדות חינוך לפי שלבי החינוך כאחוז מהתמ"ג, 2014

מדינות	קדם יסודי, יסודי, על-יסודי ועל תיכוני	כל שלבי החינוך*
פורטוגל	5.1%	6.5%
ישראל	5.1%	6.6%
פינלנד	4.8%	6.6%
דנמרק	4.8%	6.5%
צרפת	4.6%	6.0%
קוריאה	4.5%	6.8%
סלובניה	4.4%	5.5%
OECD	4.3%	5.8%
גרמניה	3.6%	4.9%
ספרד	3.6%	4.8%
איטליה	3.5%	4.5%
סלובקיה	3.3%	4.4%
צ'כיה	3.2%	4.4%

* כולל ההשכלה השלישונית.

הוצאה* לתלמיד במונחי PPP** לפי שלב חינוך (2014)

מדינה	חינוך יסודי ועד השכלה שלישונית
ישראל	7,758
OECD	10,759
יחס ההוצאה לתלמיד בישראל לעומת ממוצע ה- OECD 72%	
איטליה	9,317
ארה"ב	16,268
גרמניה	12,063
דנמרק	12,785
סלובניה	9,698
סלובקיה	7,279
ספרד	8,752
פורטוגל	8,516
פינלנד	11,381
צ'כיה	7,751
צרפת	11,184
קוריאה	9,873

* למוסדות חינוך

** PPP (לפי GDP) = 3.8497 ₪

הוצאה למוסדות חינוך לתלמיד מושפעת משכר מורים נמוך ומספר תלמידים גבוה

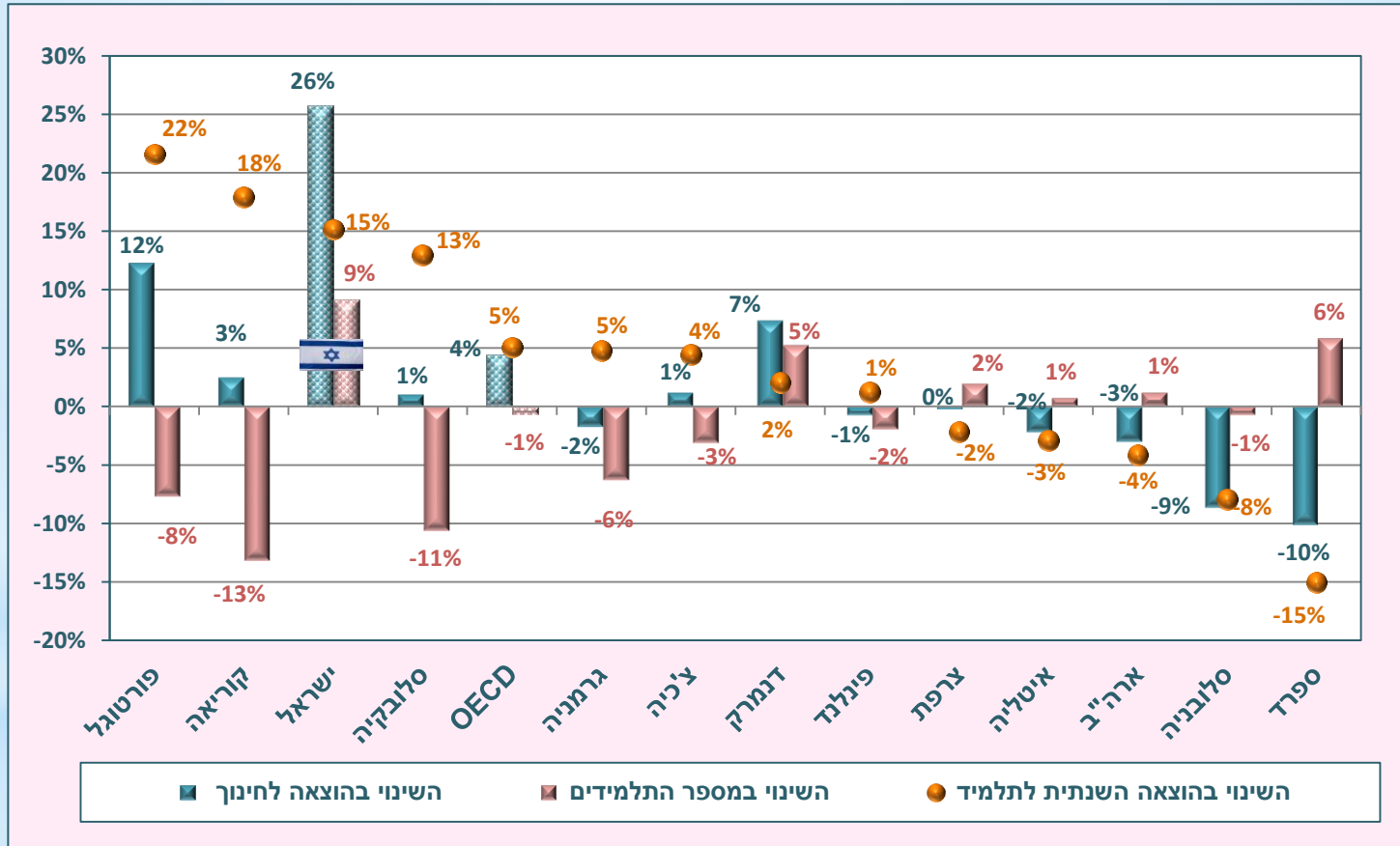
* הסיבות העיקריות להוצאה פר תלמיד נמוכה בישראל: שכר המורים נמוך ביחס לממוצע ה-OECD ומספר תלמידים הגבוה בישראל (ומכאן, מספר התלמידים הגבוה בכתה) משפיעים על הוצאה קטנה לתלמיד.

* ההוצאה הדולרית בממוצע לתלמיד בישראל נמוכה מממוצע ה-OECD בכל שלבי החינוך.

* הגידול בהוצאה השנתית לתלמיד בישראל מסתכמת בין השנים 2010-2014, ב-15% לעומת ירידה של 1% בממוצע ה-OECD.

הגידול בהוצאה השנתית לתלמיד* , מספר התלמידים וסך ההוצאה על מוסדות חינוך (2010-2014)

* כולל חינוך יסודי, על יסודי ועל תיכוני לא שלישוני.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

השפעת מספר התלמידים על הגידול בהוצאה על חינוך לתלמיד*, (2010-2014)

* בין השנים 2010-2014 ישראל דורגה במקום השני בגידול במספר התלמידים ובשיעור הגידול הגבוה ביותר של ההוצאה לחינוך. ב-2 המדדים ישראל נמצאת אחרי טורקיה.

* הגדלת ההוצאה לחינוך התחלקה בין מספר גדול של תלמידים הנתרם מהריבוי הטבעי, מההגירה החיובית לישראל ומכוח האחזקה של תלמידים בבית הספר. כך ששיעור השינוי בהוצאה לתלמיד נשחק יחסית למדינות בעלות ריבוי טבעי שלילי.

* לדוגמא, סך הגידול בהוצאה השנתית לחינוך בין השנים 2010-2014 נמוך בפורטוגל מאשר בישראל ועומד על סך של 12%, אך קיטון במספר התלמידים בפורטוגל (-8%) לעומת גידול בישראל (+9%) מציג עלייה של 22% בהוצאה לתלמיד בפורטוגל לעומת 15% בישראל.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

תודה רבה

PPP- הגדרה

PPP-Purchasing Power Parity, הוא מדד השוואתי המבטא את כוח הקניה של אותו סל מוצרים ושירותים במדינות השונות. המטרה הינה "לנטרל" את השפעת המטבעות המקומיים באמצעות מכנה משותף.

החל מ 2012 ה PPP בפרסומי ה EAG נמדד לפי כוח הקנייה של הצרכן המקומי (Private Consumption) בהשוואה לצרכן האמריקאי (מדינת הבסיס להשוואה). PPP ב 2015 שווה ערך לכ- 4.405 ₪.

PPP מתואם לפי GDP לשנת 2014, משמש לחישוב ההוצאה הלאומית ושווה ערך לכ- 3.85 ש"ח

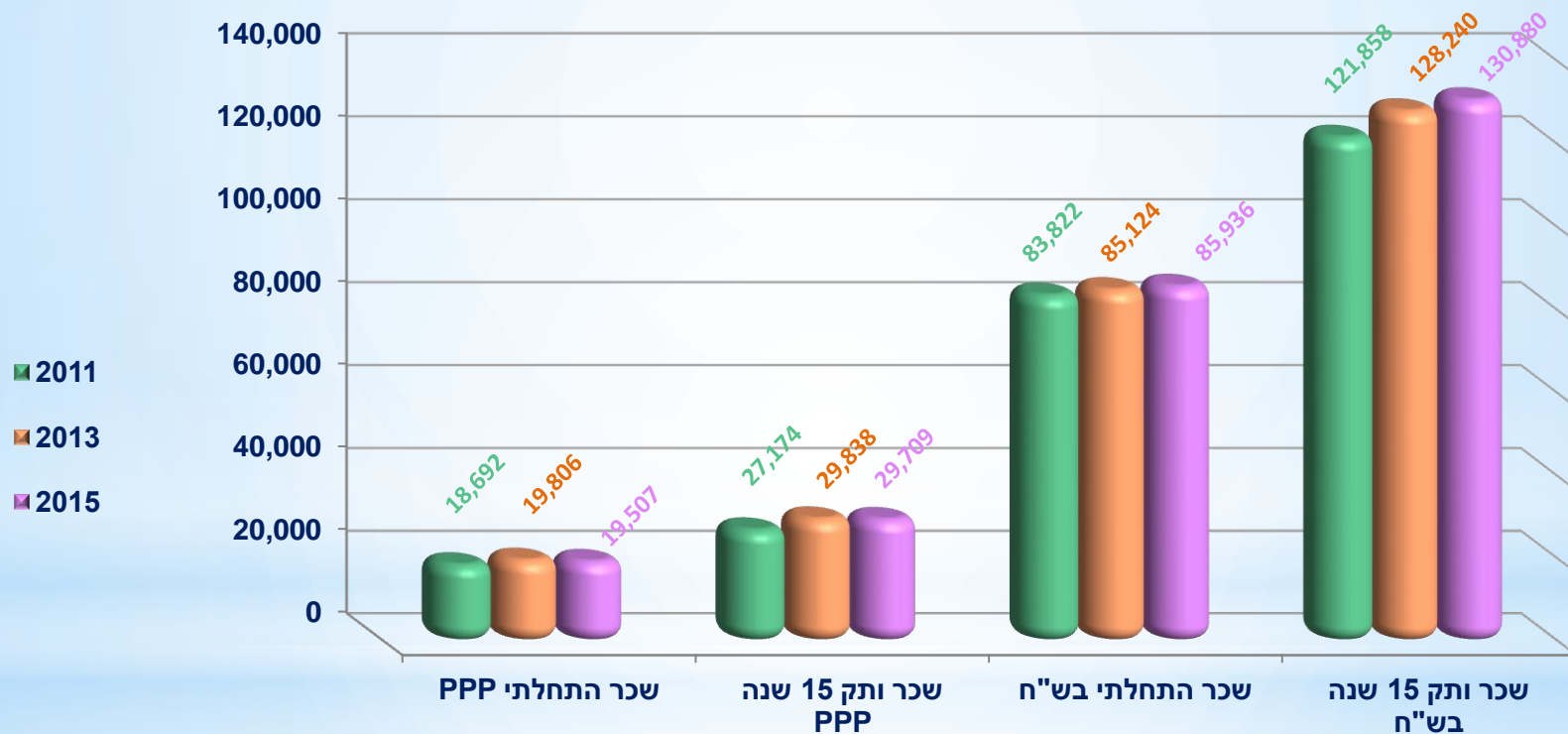

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים ביסודי בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הבשורה מינימלית B.A

EAG 2017, Table D3.1b, web, Table X2.4b p. 433

EAG 2015, Table D3.1, p.467, Table X2.4a/b p.551

EAG 2013, Table D3.1, p.388, Table X2.3a/b p.421-4

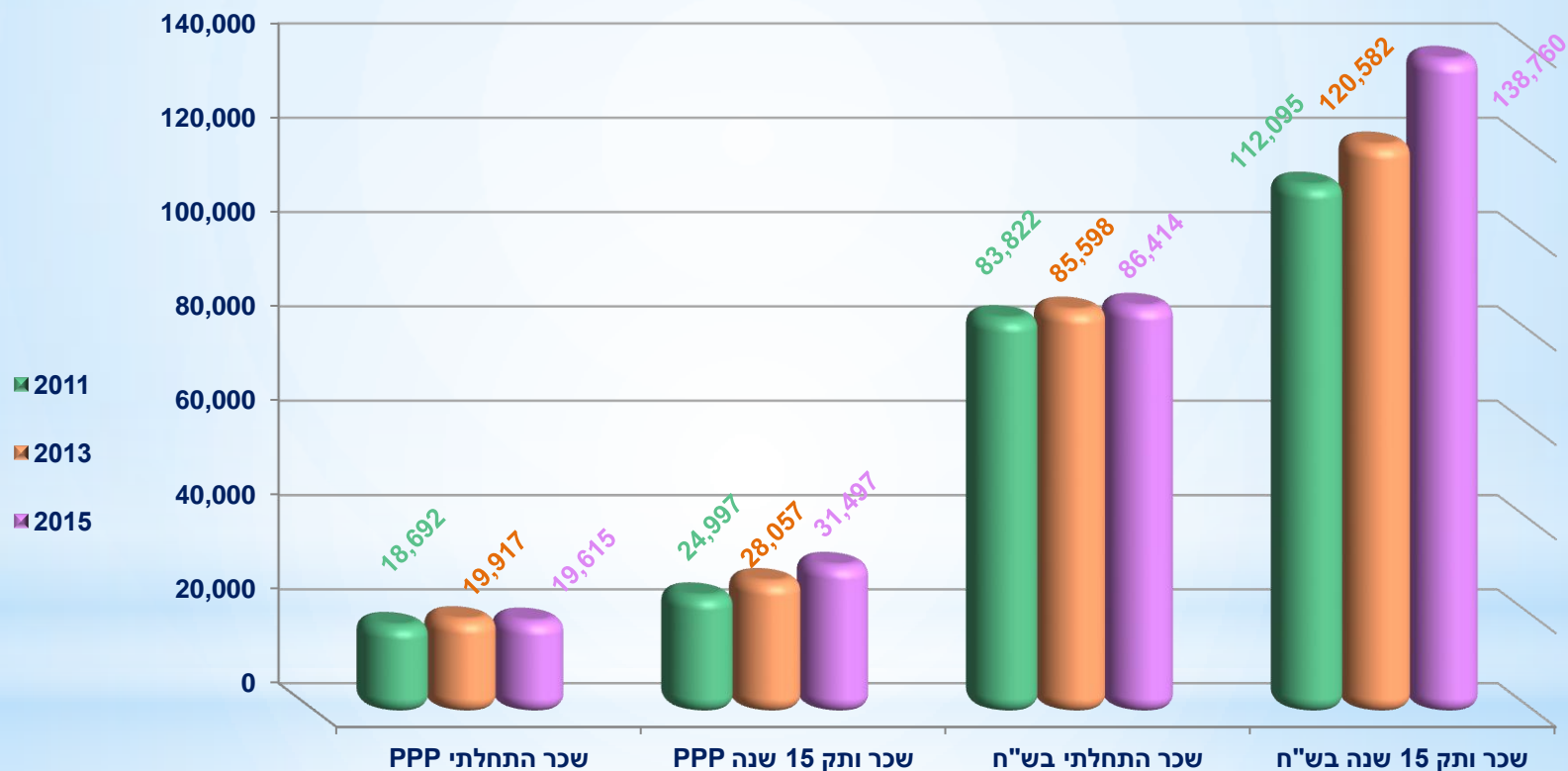

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים בחט"ב בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הבשורה מינימלית B.A

EAG 2017, Table D3.1b, web, Table X2.4b p. 433
 EAG 2015, Table D3.1, p.468, Table X2.4a/b p.552
 EAG 2013, Table D3.1, p.388, Table X2.3a/b p.421-4

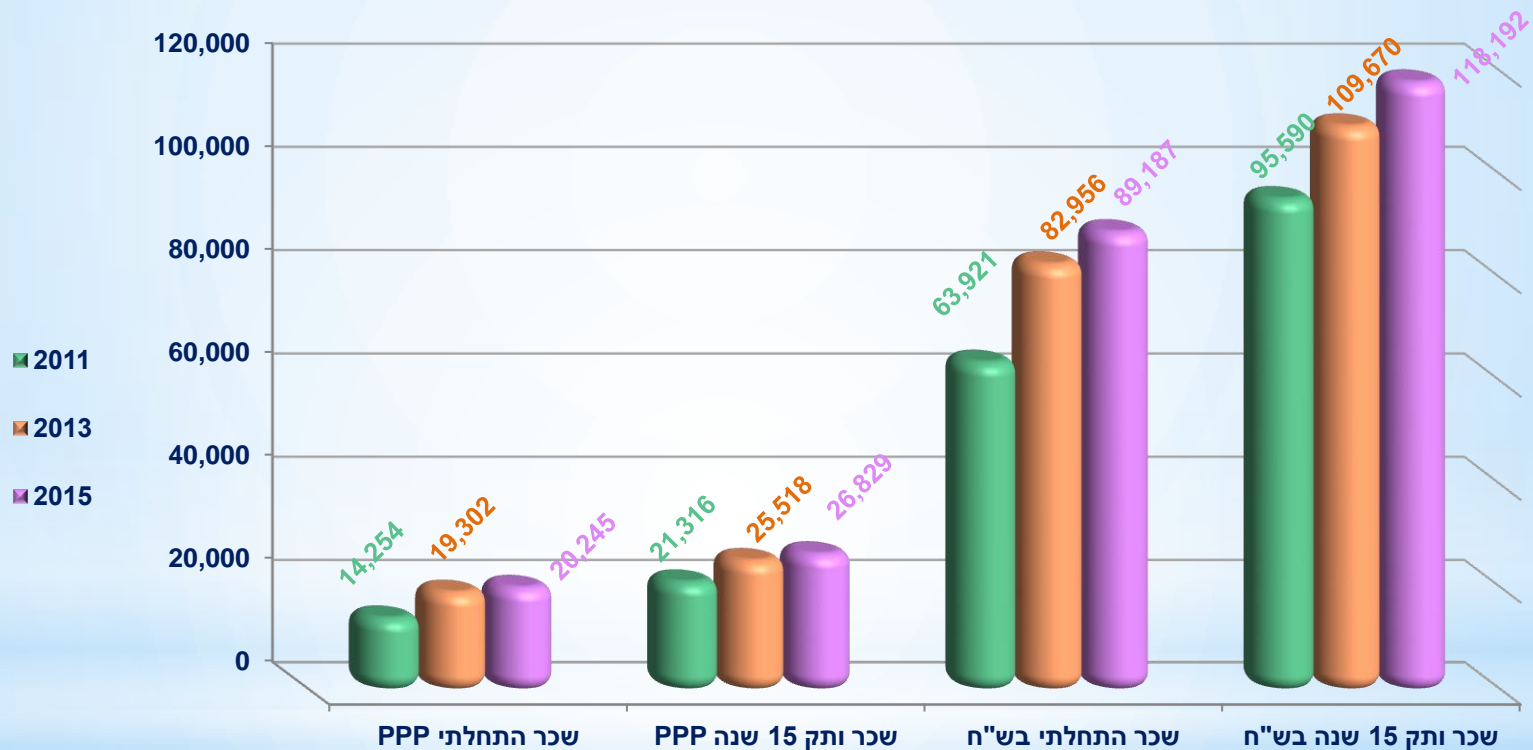

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים בחט"ע בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הבשורה מינימלית B.A

EAG 2017, Table D3.1b, web, Table X2.4b p. 433
 EAG 2015, Table D3.1, p.468, Table X2.4a/b p.552
 EAG 2013, Table D3.1, p.388, Table X2.3a/b p.421-4

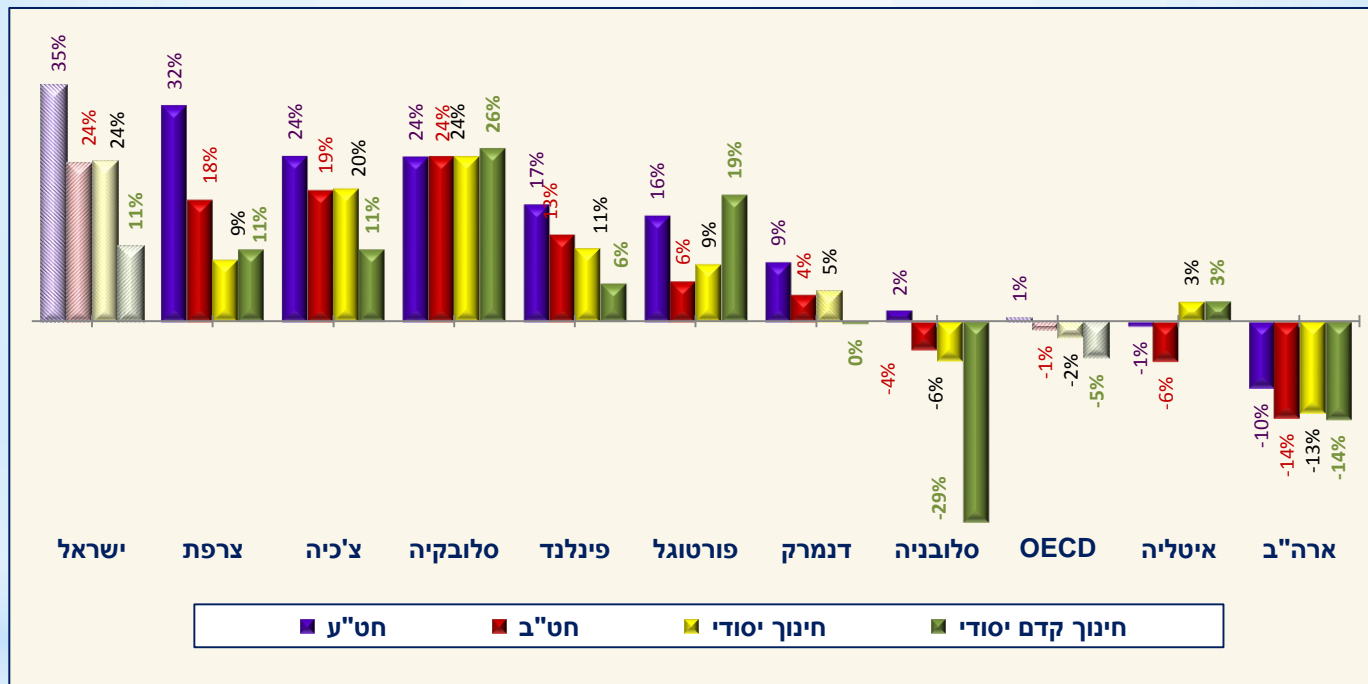

יחס ב-2015 בין ממוצע השכר בפועל של כלל המורים לבין השכר הסטטוטורי של מורה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית, במחירי PPP

שכר	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה	
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	36,601 111%	36,784 124%	40,156 124%	36,492 135%	ישראל
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	37,093 95%	41,827 98%	44,070 99%	46,928 101%	OECD
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	34,756 103%	34,756 103%	34,645 94%	37,567 99%	איטליה
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	50,946 86%	52,516 87%	53,548 86%	55,328 90%	ארה"ב
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	47,443 100%	57,546 105%	58,247 104%	66,316 109%	דנמרק
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	26,450 71%	36,695 94%	37,359 96%	39,623 102%	סלובניה
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	16,451 126%	22,307 124%	22,307 124%	22,291 124%	סלובקיה
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	46,432 119%	42,458 109%	41,480 106%	45,238 116%	פורטוגל
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	33,263 106%	44,930 111%	49,427 113%	55,420 117%	פינלנד
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	19,803 111%	23,211 120%	23,169 119%	24,141 124%	צ'כיה
שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	38,668 111%	38,154 109%	44,409 118%	50,021 132%	צרפת

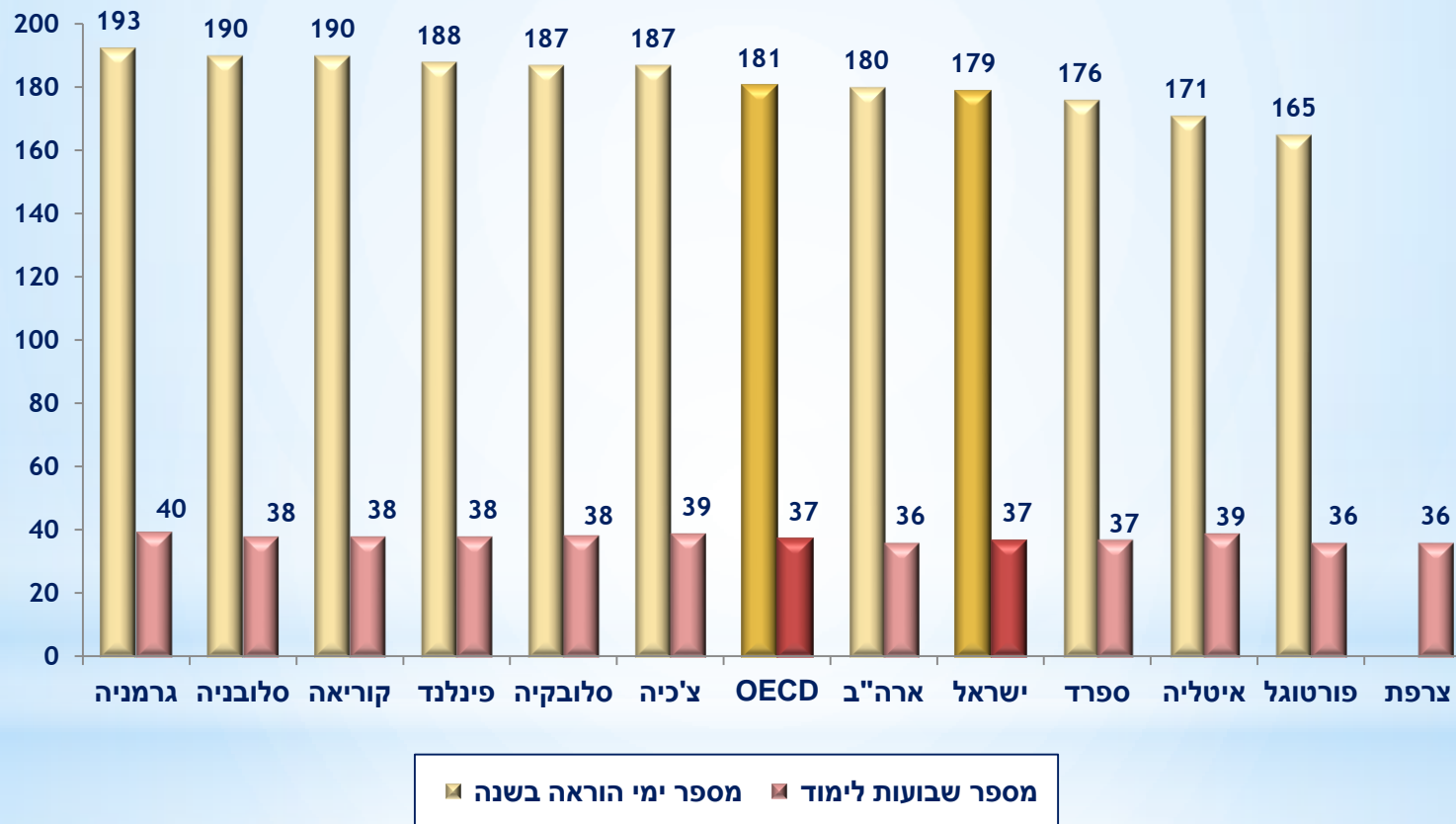
ההפרש ב-2015 בין ממוצע השכר בפועל לבין השכר הסטטוטורי של מורה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקאלית במחירי PPP

- בישראל שכר המורה בפועל גדול משכר הסטטוטורי עבור מורה עם 15 שנות ותק. הטווח נע בין 11% בחינוך הקדם יסודי לבין 35% בחטיבה העליונה.
- השוני בין שני חישובי השכר נובע ממרכיבי שכר שאינם כלולים בחישוב הסטטוטורי בהתאם להגדרות* אך קיימים כחלק מהשכר בפועל במדינות האחרות.

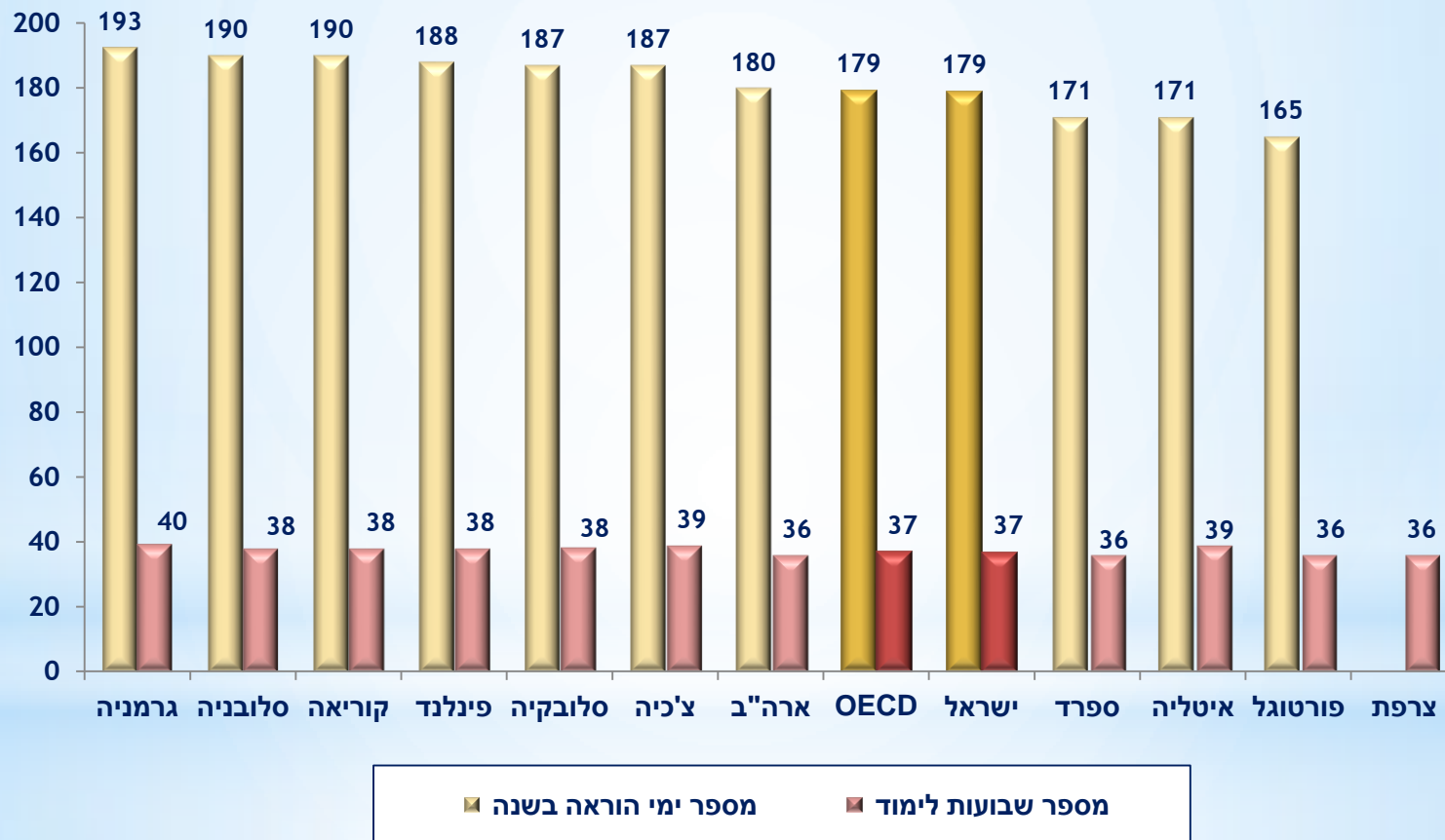

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחט"ב (2015)

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחט"ע (2015)

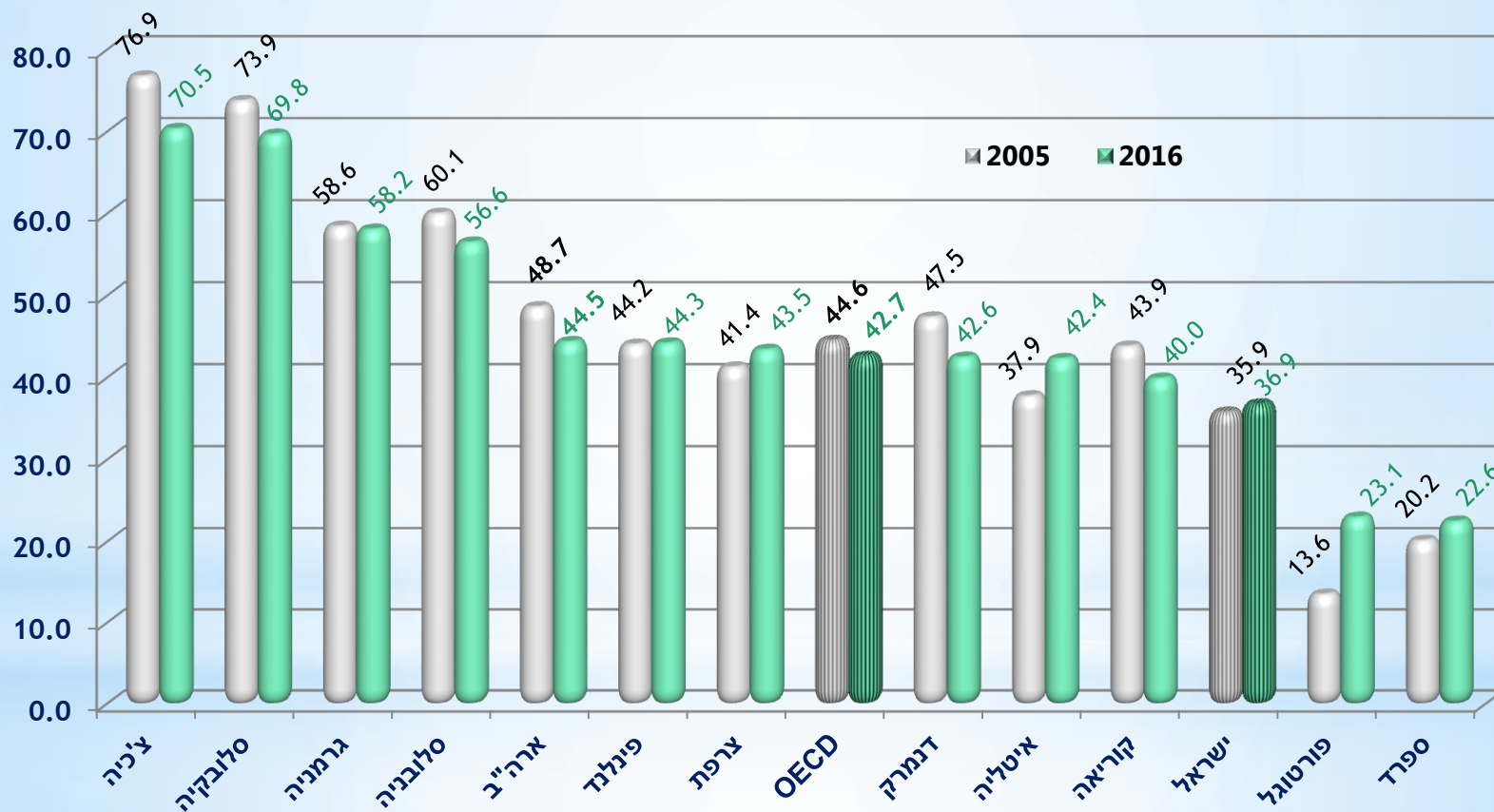

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

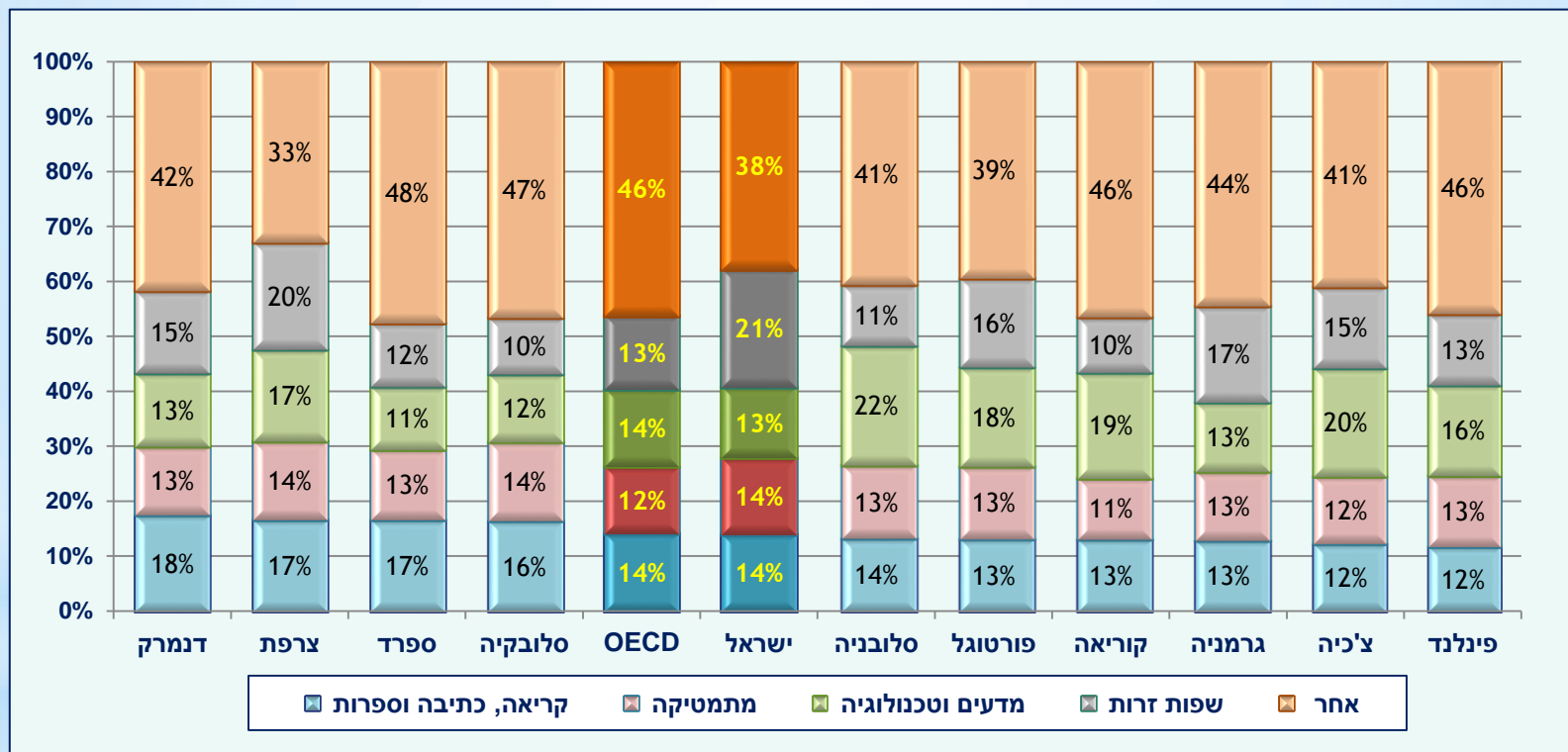

שיעור בעלי השכלה - חטיבה עליונה/ על תיכוני בגילאי 25-64 (2016, 2005)

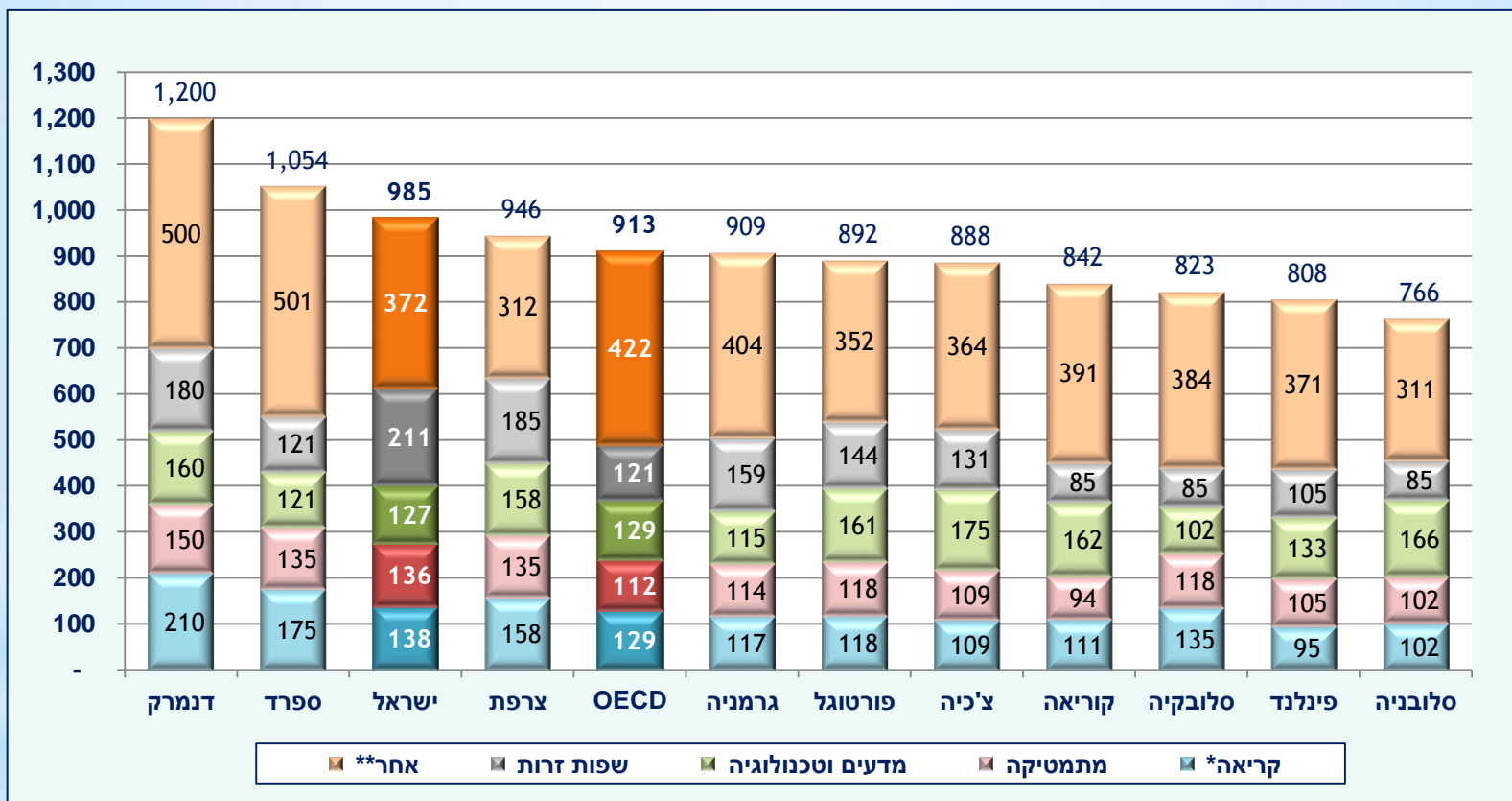
התפלגות שעות לימוד בחטיבת הביניים לפי נושא אחוזים מכלל שעות חובה (2017)

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג'ג, היסטוריה, מולדת, חברה.

שעות לימוד לפי נושא - חטיבת ביניים (2017)

* קריאה כולל גם כתיבה וספרות
** אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג'ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יוח"א